

časáček

časopis obce Dolany u Jaroměře

Čáslavky

Dolany

Krabčice

Sebuč

Svinišřany

I

Slovo starosty

Vážený spoluobčané,

sice se říká *březen za kamna vlezem*, ale opak je pravdou. Nedávno jsme byli svědky stoupajících teplot a prvních známek příchodu jara, což nám připomíná nejen krásu přírody, ale i důležitost péče o ni. Všechno souvisí se vším. Chtěl bych vás nejen informovat o důležitých aktivitách, které v obci probíhají, ale představit vám i plány naší obce.

Stavba vodovodu

Výstavba vodovodu probíhá podle plánu a v současné době máme prostavěno přes 72%. Na návsi v Čáslavkách jsou konečně usazeny požární nádrže. Stavba by měla být hotova a předána v srpnu letošního roku. Snahou je, aby bylo možno po předání stavby provádět skutečné napojení nemovitostí. K tomu je potřeba zajistit

povolení ke zkušebnímu provozu vodovodu, který potrvá do kolaudace. Tomu musí předcházet náročné legislativní povolení provozu vodovodu od příslušných úřadů. Toto povolení vyžaduje plnou funkčnost a soulad s příslušnými normami a předpisy o provozních procesech, údržbě a zajištění bezpečnosti vodovodního systému. Pevně věřím, že se to povede a na podzim se budete napojovat na řad.

Životní prostředí

Žijeme v zemědělské oblasti, většina z vás má zahrady a naplno se rozbíhají práce na nich. Upravují se trávníky, stříhají se ovocné, ale i jiné stromy. Tím vzniká spousta bio odpadu. Obec Dolany vás tohoto odpadu může zbavit. Stačí se dohodnout na přistavení kontejneru, do kterého můžete dát vytríděný odpad, trávu, listí a větve zvlášť. Pokud zvládnete využít kontejner během jednoho pracovního dne, tak bude služba zdarma a pokud budete mít kontejner přes víkend, je tato služba zpoplatněna. Telefon na TS pro dohodu na přistavení kontejneru je: 604 903 092

Dále bych vás chtěl poprosit, abyste nepálili starou trávu, listí a ani větve na zahradách a v zastavitelném území. Spalováním bio odpadu a vypalování trávy se zvyšuje nejen riziko vzniku požárů, což může ohrozit majetek a životy našich občanů, může to vést také k degradaci půdy a ztrátě úrodné vrchní vrstvy. Navíc spalování uvolňuje do ovzduší škodlivé látky, které mohou přispět k znečištění ovzduší a negativně ovlivnit kvalitu vzduchu, který dýcháme. A to nemluvím o zápachu, kterým budete obtěžovat sousedy. Tráva poskytuje útočiště a potravu pro mnoho živočichů a hmyzu. Vypalování trávy může zničit jejich přirozené prostředí a ohrozit biodiverzitu našeho regionu. Existují lepší a šetrnější způsoby, jak se zbavit suché vegetace. Například mulčování, kdy se posečená tráva rozloží na zahradě a slouží jako přírodní hnojivo, nebo kompostování, kdy se organický materiál rozkládá a vytváří živnou půdu pro další rostliny.

Vyzývám všechny občany obce Dolany, abychom společně přijali odpovědný přístup k údržbě našich zahrad a pozemků. Zvolme šetrné metody péče o trávníky a zároveň využijeme možnosti svozu biologicky rozložitelného odpadu poskytovaného naší obcí. Společně můžeme zachovat naši krajinu, zelenou a udržitelnou pro budoucí generace.

6. dubna bude probíhat v jednotlivých obcích akce „Uklidíme Česko“. Děkuji dobrovolníkům za organizaci této velmi záslužné akce a přeji velkou účast. Více informací ohledně akce najdete na stránkách obce nebo v aplikaci Česká obec, kde najdete info o akcích v obci, kterou věřím, že máte nainstalovanou ve svých mobilech.

A protože nám to počasí dovolilo, tak jsme na Sebuči vysázeli 32 kusů stromů lip. Věřím, že tato nová alej bude přinášet radost nejen přírodě a včelám, ale i lahodil oku kolemjdoucích.

Jaké jsou plány?

Plánované akce

Herní prvky: V Dolanech u kaple se budou instalovat obnovené herní prvky pro děti. Na fotbalovém hřišti bude doplněna lanovka. Ve Sviništanech se upravuje dopadová plocha pod lanovou a bude se přemísťovat kolotoč, aby byly dodrženy bezpečnostní normy pro provoz.

Sloup se sochou Panny Marie ve Sviništanech (Rozárka): Po několika letech se konečně dočkáme dokončení restaurátorských prací na této výrazné krajinné dominantě, která je zde již od dob Dobřeniňských, kteří ji nechali postavit roku 1684. Věřím, že tento mariánský sloup opět oživí krajinu i prostředí při vjezdu do obce.

Venkovní učebna: ZŠ a MŠ Dolany ve spolupráci s obcí plánuje výstavbu venkovní učebny, která přispěje k zkvalitnění zázemí pro výuku.

Akce

Nezapomeňte si zapsat do kalendáře akce, které se budou konat v naší obci: **6. 4. Uklidme Česko, 30. 4. Čarodějnice, 25. 5. Dětský**

den, fotbal i hokej, 1. 6. Okrsková soutěž v hasičském útoku, 22. 6. Dolany v Dolanech (Dolany u Olomouce).

Na závěr bych chtěl poděkovat všem dobrovolníkům, zaměstnancům obce a vám, občanům, za vaši podporu a spolupráci při realizaci různých projektů a událostí. Společně tvoříme životaschopnou a prosperující obec.

..... S úctou Jiří Plšek
starosta obce Dolany

Slovo šéfredaktorky časopisu

Vážení čtenáři,

první číslo letošního ročníku Časáčku je před vámi. V těchto jarních dnech i časopis naší obce pozměnil a vylepšil svoji tvář díky grafické úpravě Lenky Piechové a také rozšířil svůj obsah na 40 stran. Pan starosta vás opět seznámí s plány činnosti Obce, dozvíte se, co se v našich vesnicích událo a jaké aktivity proběhly v místní mateřské a základní škole. Začtete se do čtení z kroniky Čáslavek a pro děti i dospělé je zde nová vyprávěnka. Seznámíte se prostřednictvím rozhovoru s novým obyvatelem Sebuče panem Ladislavem Vítem, fyzioterapeutem a současným cvičitelem těch z vás, kteří chtějí žít zdravě. Druhý zajímavý rozhovor je s kapitánem Policie ČR Tomášem Malým z Hradce Králové. Na historické události a problémy současné společnosti reagují moje články. Uvědomme si, že je potřeba nezavírat před problémy dneška oči a připomínat si významná výročí a události naší vlasti.

Těší nás, že se rozšiřují řady dopisovatelů Časáčku a za nové příspěvky vám všem děkujeme.

Vážení a milí spoluobčané,

za celou redakční radu vám přeji příjemné jarní svátky a slunce nejen v následujících dnech, týdnech a měsících, ale také ve vašich srdcích.

..... Blanka Dvořáčková

Kam a kdy zasílat své příspěvky

Své příspěvky a fotografie můžete zasílat do Časáčku na adresu: zpravodaj@dolany-na.cz nebo psané rukou předat šéfredaktorce časopisu. Články po termínu uzávěrky budou vytištěny až v čísle následujícím.

*Jménem redakční rady vám děkuje
Blanka Dvořáčková a Lenka Piechová.*

2/2024 - termín do **14. 6. 2024**
3/2024 - termín do **13. 9. 2024**
4/2024 - termín zaslání článků - **13. 12. 2024**

uzávěrka

2/2024 = 14. 6.

Časopis číslo 1/2024 byl vydán 25. 3. 2024

Autoři a zdroje textového/obrazového materiálu

Autoři textů, fotografií či obrazového materiálu jsou uvedeny pod jednotlivými články. Pokud byly pro článek využity zdroje, jsou taktéž uvedeny pod článkem. Neoznačený ilustrativní obrazový materiál je čerpán z webové stránky Pixabay. Jedná se o mezinárodní stránku pro publikování fotek, vektorů či ilustrací, které je možné využívat zdarma a bez autorského odkazu.

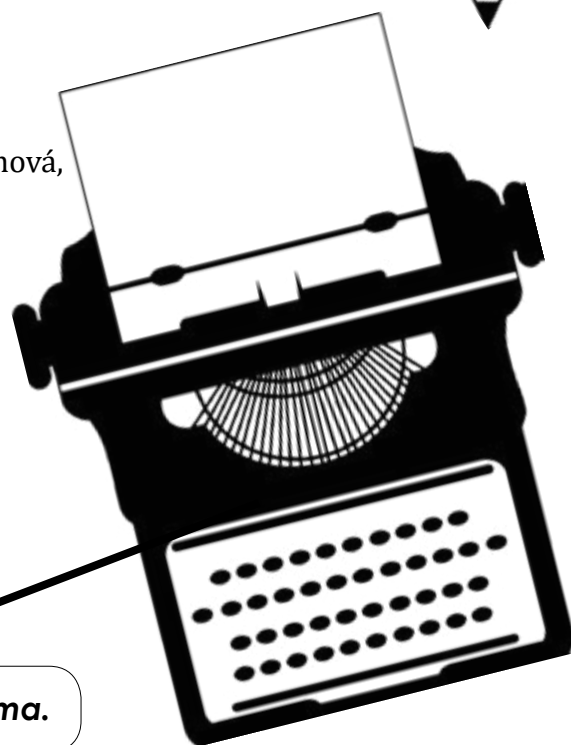

Redakce časopisu

Šéfredaktorka časopisu: PaedDr. Blanka Dvořáčková
Redakční rada: Veronika Lemberková, Mgr. Lenka Piechová,
 Jiří Plšek, Bc. Markéta Rýdlová
Grafické zpracování: Mgr. Lenka Piechová

Kontakt: zpravodaj@dolany-na.cz nebo adresa:
 Obec Dolany, Dolany 32, Dolany 552 01

dp designprint
 T I S K Á R N A

Časopis vydává obec Dolany. Čtvrtletník. Zdarma.

Omluva redakční rady

Za celou redakční radu bychom se chtěli omluvit všem čtenářům, kteří posílali článek do posledního „zimního“ čísla časopisu Časáček roku 2023 a tento článek nebyl ve „vánočním“ čísle otištěn. Díky technickému problému na e-mailové adrese časopisu nebyly doručeny některé z vámi odeslaných zpráv. Proto od nás přijměte

omluvu a dodatečné otištění článku. Problém s přijímáním e-mailů na adresu zpravodaje byl vyřešen a my pevně věříme, že rok 2024 bude pro naše čtenáře ve znamení společných zážitků a chvil strávených mezi řádky Časáčku.

..... text Lenka Piechová

I v Krabčicích nám svítí stromeček

První adventní neděle klepala na dveře a to byla příležitost k společnému setkání. V sobotu 2. 12. 2023 se sousedé tradičně sešli na návsi v pergole, kde bylo přichystané občerstvení a lahodný svařáček. Předvánoční atmosféru podtrhovaly znějící koledy. Děti se již dopoledne zasloužily o výzdobu pergoly malováním papírových perníčků. Kdo měl zájem, mohl si odpoledne vytvořit vánoční dekoraci. Tvoření bylo úspěšné a určitě ne poslední. Rozsvícení stromečku předcházelo hlasité odpočítávání všech dětí. To Ježíšek jistě slyšel zdaleka. Však jim také pod stromečkem nechal překvapení.

Pochvala patří všem za rozmanitý catering i za přípravu ohniště a celého zázemí. Však takové buřty na sněhu nemají konkurenci. Atmosféra byla obzvláště vydařená i díky bohaté sněhové nadílce.

Těšíme se na další společné setkání.

..... text a foto Lucie Kučerová

Poděkování za tříkrálovou sbírku 2024

Milí dárci a dobrovolníci Tříkrálové sbírky,

již potřetí Oblastní charita Červený Kostelec zorganizovala v Dolanech Tříkrálovou sbírku. Každý rok se sbírky účastní více dobrovolníků, kteří navštěvují Vaše domovy s Tříkrálovou koledou. Dobrá věc se podařila. Dolanští dárci společně přispěli vysokou částkou **34 181 Kč**. Vám všem patří velké poděkování, právě teď je totiž solidarity a ochoty pomáhat potřeba více než kdy jindy.

Velký dík patří skupinkám koledníků. V Krabčicích koledovaly Amálka Kučerová, Zoe a Liliána Seifertovy společně s Lucií Kučerovou. Děti z Krabčic, Matěj Škarýd, Nela Bouzová a Josef Suchý s Veronikou Morávkovou poctivě obešly všechny domovy ve Sviništanech. V Dolanech chodily tentokrát dvě skupiny koledníků. S Lucií Štěrbovou Fialkovou hráli a zpívali Matyáš Komora, Liliana Soukupová a Veronika Štěrbová. Monika Zelená a Vojta Kubálek z druhé skupiny vykoledovali i Tříkrálový koláč se zapečenými mincemi. Děti z Čáslavek, Nela Válková a Sofie Ropická společně s Magdou Karbanovou a Markétou Brusnickou vinšovaly nový rok lidem v Čáslavkách.

Škola i v letošním roce pro krále vyrobila nádherné zlaté koruny. Paní ředitelka otevřela pro koledníky školu a vytvořila tu s Andreou Karbanovou zázemí, kde se mohli unavení koledníci občerstvit čajem, párky a skvělými koláči. Některým se ani moc nechtělo domů, když pro ně přijeli rodiče. A starší koledníci si zavzpomínali na dobu, kdy chodili do dolanské školy. Paní ředitelka Iveta Hofmanová má lví podíl na zdárném průběhu sbírky, za což jí patří velké díky.

Uvidíme se za rok?

Zároveň děkuji obci za vstřícný přístup, Markétě Rýdlové a Martině Hamzové za propagaci sbírky a sčítání výtěžku. Těším se na příští Tříkrálovou sbírku 2025.

..... text Jitka Ottová
foto archiv Tříkrálové sbírky

PS. Mnozí z Vás se ptají, kam putují vybrané peníze a jak jsou využity. Oslovila jsem mobilní hospic Anežky České v Červeném Kostelci, kam šla část letošního výtěžku sbírky. Speciálně pro Časáček zaslali příspěvek, ve kterém přibližují svou činnost a služby. Pomáhají řešit rodinám péči a provázení blízkých v těžkých a smutných situacích. Takto i naše rodina poznala zásadnou práci empatických a zkušených hospicových sester. Z celého srdce děkujeme.

informace

„Nebojte se, vaši situaci zvládneme,“ říká primář

Naše služba lůžkového i mobilního hospice je určena nevléčitelně nemocným v závěru života, o které jejich blízcí chtějí celodenně pečovat doma. Péči dále poskytujeme těm pacientům, u kterých byla ukončena aktivní léčba a byla doporučena paliativní péče. Ta spočívá v zajištění maximální kvality života bez zásahů, které by způsobily urychlení či umělé prodlužování času, který pacientovi zbývá.

„Když přijíždíme do rodin, říkáme: „Nebojte se! Vaši situaci zvládneme,“ říká primář Hospice Anežky České Jan Král. Jsme si vědomi, jak velkou zátěž způsobuje příchod nezvratitelné diagnózy do života pacienta i jeho blízkých. Cílem hospicové péče je nejen zajistit léčbu, která přinese úlevu od příznaků nemoci, ale zajišťujeme i podporu blízkých pacienta. Společně je doprovázíme složitým obdobím a v kontaktu zůstáváme i s pozůstalými.

Ve spolupráci lůžkového mobilního Hospice Anežky České a Ambulance paliativní péče zajišťujeme komplexní hospicovou péči. Náš zdravotnický tým pomáhá nemocnému zvládat bolest a další příznaky terminální fáze onemocnění, buď v lůžkovém zařízení v Červeném Kostelci, nebo přímo v domácnosti nemocného, dle jeho přání, stavu a možností pečujících. Poskytujeme zdravotní, sociální, psychologickou i spirituální pomoc, věnujeme se plně pacientovi, ale do péče zahrnujeme i jeho blízké. V případě potřeby zajistíme rodinám a pečujícím možnost vypůjčit si zdravotnické pomůcky, které usnadňují péči o nemocného.

Pokud potřebujete poradit nebo podat žádost o přijetí lůžkového či mobilního hospice, můžete se na nás obrátit každý všední den v čase 8:00 – 13:00 na telefonním čísle 731 598 823. Více informací o najdete také na webových stránkách: www.hospic.cz

..... Andrea Kollová
komunikace a péče o dárce, Domov sv. Josefa

Výcvik záchranářských psů

První lednovou neděli proběhl v areálu bývalého JZD v Čáslavkách výcvik záchranářských psů spolku Sirius Rescue Pardubice. Pro takovou specializaci je potřeba psy cvičit v co nejreálnějších podmínkách, aby byli připraveni pro praxi. Nejlepší místa pro takový výcvik psů, kteří mají prohledávat trosky budov, jsou různé demolice budov či rozpadající budovy. V místním JZD si zacvičilo 8 psovodů s 11-ti psy.

Děkujeme tak ZD Dolany za poskytnutí vhodného prostoru pro samotný výcvik záchranářských psů.

..... text a foto David Hynek

Dolany v Dolanech 2024 – 21. setkání Dolaňáků

Termín: 21. 6. – 23. 6. 2024

Místo setkání: Dolany u Olomouce

Dne 14. března proběhlo v Dolanech u Olomouce pracovní setkání zástupců obcí Dolany. Tohoto setkání se zúčastnili i zástupci naší obce v čele s naším starostou. Přivítal nás starosta Ing. Rudolf Pečínka na místním obecním úřadě, který sídlí v Dolanském zámku z roku 1881. Projednali jsme organizační věci a pan starosta nás seznámil s předběžným programem letošního setkání obcí Dolany. Tohoto pracovního setkání se zúčastnili zástupci z 10 obcí: Dolany u Jaroměře, u Pardubic, pri Pezinoku, pri Levoči, u Čkyňě, u Klatov, u Kladna, u Plzně, nad Vltavou a u Kolína.

Jak se na Dolany v Dolanech 2024 dostanete?

Obec bude jako každoročně pořádat na tuto akci **dvoudenní cyklo-koloběžko výlet** (koloběžky, kola) pojedete se na lehkou a bude doprovodné vozidlo, které vám poveze vybavení.

Bude možno přijet **individuálně na víkend** (osobní auta), možnost si s sebou vzít stany, karavany, obytné vozy – stání v areálu FC Dolany, kde se nacházejí sprchy, sociální zařízení, parkovací místa, ...

Nebo je možno zařídit **ubytování**: stále je ještě možnost nahlásit počty lidí k ubytování na Turistické základně v Pohořanech – kapacita samozřejmě omezena (cca 7 km od Dolan u Olomouce), **nutno se co nejdříve nahlásit!!!**

Dále bude možné využít **jednodenní výlet autobusem** (pouze v sobotu), odjezd ráno z Dolan u Jaroměře, ze Svinišťan a Čáslavek – **nutno**

se předem nahlásit – nejdéle do termínu 30. dubna buď osobně na OÚ, na tel. čísle: 491 813 657 nebo na email: rydlova@dolany-na.cz

Soutěže: fotbal, nohejbal, střelba ze vzduchovky, sranda soutěže

Výlety: ZOO, Svatý Kopeček, muzeum historických kočárů – Čechy pod Kosířem

Program: taneční a hudební vystoupení, kapely, poslechová hudba, hudba k tanci bohatá tombola, hospůdka – občerstvení zajištěno po celý den, pitný režim také, sportovní, kulturní a hudební vyžití po celou dobu setkání ...

..... text Jiří Plšek

Obec sbírá podněty k proměně dolanské návsi

Vedení obce Dolany pokračuje v přípravě revitalizace dolanské návsi, do které se rozhodlo zapojit také veřejnost. Obecní úřad spouští **dotazníkové šetření**, které má přinést podněty pro následné setkání s občany. Výstupy z tohoto setkání i z dotazníku bychom předali odborníkům, kteří by připravili návrh (návrhy) budoucí podoby historického centra Dolan.

Na základě tohoto dotazníku bychom se rádi zorientovali v tom, co lidé považují v rámci návsi za pozitivní, co by chtěli změnit a jaká by měla být podle nich náves v budoucnu. Při proměně návsi bude snaha skloubit její historický odkaz s požadavky dnešní doby. Co se financování úprav dolanské návsi týče, vedení obce se pokusí získat vhodnou dotaci.

Dotazník je možné **vyplnit elektronicky** (odkaz na dotazník je v článku v aktualitách

na stránkách obce nebo na webové adrese bit.ly/naves2024). Lidé mohou dotazník **vyplnit také ručně** - tištěná verze dotazníkového formuláře je přílohou tohoto vydání Časáčku. Vyplněné papírové formuláře je možné poslat poštou, přinést do obecní poštovní schránky nebo odevzdat na Obecním úřadu Dolany. Je také možné vyplněné papírové formuláře ofoťit (naskenovat) a poslat na e-mailovou adresu rydlova@dolany-na.cz. **Sběr odpovědí probíhá do pátku 10. května.**

Děkujeme předem všem, kteří se do komunitního plánování budoucí podoby tohoto důležitého prostoru zapojí a předají nám své podněty. Podklady pro návrh revitalizace návsi chce obec zpracovat nejpozději do podzimu letošního roku.

..... Petr Záliš, zastupitel obce

O letních prázdninách na přivesnickém táboře

LLM KMEN TATE OSMAKA POŘÁDÁ: LETNÍ PŘÍVESNICKÝ TÁBOR

V CHALOUPCE

Tábor je určen pro školáky (je možné přihlásit i předškoláky, kteří půjdou v září do školy)

Vyplněnou přihlášku odevzdejte na OÚ Dolany.

Děti se můžou těšit na spoustu sportovních a kreativních her, výlety a další zábavné aktivity.

CENA:
2000,-

ČAS:
7-16 h

TERMÍN:
29.7. - 2.8.2024

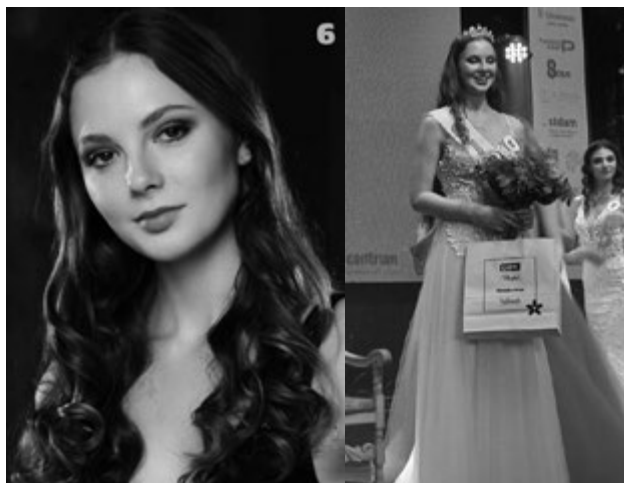
KDE:

Chaloupka Svinišťany č.p. 9

Přihlášku naleznete na www.tateosmaka.cz

Dotazy zasílejte na sabina.mistrova@gmail.com nebo na tel. 733 155 666

V obci máme Miss OK face pro rok 2024

Miss OK je unikátní soutěží krásy pro studentky středních škol, do které se od roku 2018 mohou přihlásit soutěžící z celé České republiky. Letošní 10. ročník neušel pozornosti redakce, neboť pod číslem 6 se prezentovala studentka 2. ročníku Gymnázia J. K. Tyla v Hradci Králové, která žije ve Sviništanech. Její jméno je Sofie Kábrtová a při finálovém večeru, který se konal 21. 3. 2024, získala titul Miss OK face. Jak nám sama sdělila: „Titul Miss OK volí diváci přímo v sále. Je to jeden z titulů, které mohou dívky získat. Po skončení soutěže mě čeká společné focení s vítěžkami na titulku, plakáty na casting a finále pro další ročník. Čeká mě také sólo focení“.

..... text Lenka Piechová
/zdroj a foto Sofie Kábrtová/

Naši jubilanti

Máme tu nový rok 2024 a s ním milé gratulace. V lednu totiž oslavily narozeniny sestřeničky, které žijí v Dolanech. Jsou to paní **Oldřiška Kudláčková** (viz foto), která oslavila své 92. narozeniny a paní **Dagmar Ottová**, která měla své 91. narozeniny.

V únoru byla sláva ve Sviništanech u pana **Iva Martince**, který měl 75. narozeniny. V Dolanech oslavila krásné 80. narozeniny paní **Jana Semanišínová**. A oslava jistě byla i u paní **Jiřinky Beranové**, která měla již své 94. narozeniny.

V březnu jsme byli gratulovat u pana **Jana Frydrycha** v Čáslavkách, který oslavil své 80. narozeniny. Ve Sviništanech oslavila své krásné a kulaté 90. narozeniny paní **Jarmila Podzimková**. Všem našim milým oslavencům a jubilantům přejeme hlavně pevné zdraví, štěstí a rodinnou pohodu, hodně úsměvů na tváři a milých slov.

..... Za Obec Dolany Veronika Lemberková

Co nového ve školce?

„Jak na Nový rok, tak po celý rok“. Tato lidová pranostika dokazuje, že jsme se po Vánocích do naší školky hodně těšili. Hned první týden roku 2024 u nás proběhla „Tříkrálová koleda“. Děti si vyrobily královské koruny, dozvěděly se o Kašparovi, Melicharovi a Baltazarovi, naučily se písničku a všem lidem v budově MŠ popřály štěstí, zdraví a dlouhá léta. Toto byla definitivní tečka za uplynulým kalendářním rokem a my jsme se s chutí pustili do programu a akcí v novém roce 2024.

Převážnou část zimních měsíců nás trápila vysoká nemocnost dětí. „Léčivá pohádka“ se zdála být dobrý nápad na uzdravení. Tento hudební workshop nás seznámil s netradičními hudebními nástroji, novými zvuky a jejich blahodárným účinkem na lidské tělo. A představte si, opravdu se nemocnost zmírnila.

Počasi bylo jako na houpačce, chvíli jsme pekáčovali na zahradě školky, chvíli to vypadalo jako předjaří a začaly se objevovat kopečky hlíny. Jak to v té hlíně chodí, kdo kopečky dělá a co pro hlínu můžeme udělat my všichni, jsme se dozvěděli v projektovém dni „V hlíně“. Dalším z projektových dní bylo „Stromové dobrodružství“ v České Skalici. Strom, jeho části a jeho kouzelné proměny v různých ročních obdobích. „Svět včelky“ nám zase přiblížil důležitost těchto drobných tvorečků pro život na Zemi. Vůně včelího vosku, ze kterého jsme si vyrobili svíčku, nám na dlouhou dobu bude včeličky připomínat.

Nejenom přírodou a jejími proměnami jsme se v zimě zabývali. Tradiční karneval nás proměnil v princezny, Spidermany, fotbalisty a jiné bytosti z pohádek či reálného světa. Dopoledne plné tance, zpěvu a her bylo zakončeno diplomem za krásné masky. Čekalo na nás také představení „Knihadýlko aneb terapie pohádkou“, pořad o knížkách a divadle, provázený aktivitami pro děti.

Do projektových dní se nám podařilo zapojit i některé rodiče, kteří v rámci tématu - „Ten umí to a ten zas tohle“, navštívili naši školku, seznámili nás se svou zálibou či dovedností a snažili se děti něco nového naučit. Děti si tímto způsobem mohly vyrobit skřítku ze dřeva nebo uháčkovat jednoduchý náramek. Tímto ještě jednou rodičům děkujeme a věříme, že i na jaře nás někteří s něčím zajímavým navštíví.

Když jsme si nemohli užívat sněhových radovánek venku, ostatně jak se na správnou zimu sluší a patří, přenesli jsme si zimní sporty do naší tělocvičny. Naše každoroční „Zimní olympiáda“ je přehlídkou, ukázkou a vyzkoušením si většiny zimních sportů. Lyže, snowboard, curling a také bruslení. Ovšem nejoblíbenějším zimním sportem je u nás, bezesporu, hokej. Děti ho hrají celoročně a je vidět, jak se v přihrávkách i střelách zlepšují, lépe spolupracují a vytváří si stále nové názvy týmu. Stává se, že kolemjdoucí lidé s úsměvem zastaví, když se z naší zahrady ozve ono magické „Góóól“.

Akce kam se podíváš

Další sportovní aktivitou se od února stal i „Kurz plavání“ v Dobrušce. Přihlášené děti jezdí s pedagogickým dozorem do plaveckého bazénu každou středu. Čeká je 10 lekcí, v kterých se učí pod vedením plaveckého instruktora základům plavání, a hlavně nebát se vody. Kurz bude probíhat do konce dubna.

Víte, že někteří pejsci umí léčit? Právě takový pejsek k nám do školky také zavítal. Užili jsme si dvě lekce Canisterapie a pro děti to byl opravdu velký zážitek. Vždyť, které dítě by nechtělo mít doma takového psiho kamaráda?

V rámci přípravy předškoláků na zápis a vstup do první třídy ZŠ probíhá tzv. „Škola na zkoušku“, kdy se paní učitelka ze školy těmto dětem věnuje. Tyto schůzky probíhají 1x za 14 dní v budově ZŠ, a to od 14 do 15 hodin. Naši „velcí“ předškoláci tam rádi dochází a v září jim toto prostředí bude již známé, až usednou do školních lavic.

Za pár dní nás čeká akce pro rodiče a jejich děti - „Logohrátky Slávka Boury“. Věříme, že se rodiče s dětmi zúčastní v hojném počtu a všichni společně si tento pořad užijeme.

Do Velikonoc už moc času nezbyvá... Velikonoce bývají vnímány jako svátky jara. Všechno pokvete (alergici prominou), zazelená se, ve vzduchu bude intenzivní vůně, ptáčkové budou vesele prozpěvovat jarní písničky a nás budou čekat další hezké jarní dny. Loučíme se s paní Zimou i u nás ve školce. Děkujeme, že s námi pobyla, pár vloček také poslala, ale už je čas, aby šla spát a my jsme mohli přivítat jaro v plné kráse. Přejeme všem čtenářům Časáčku Veselé Velikonoce.

..... text Jelena Fejfarová
foto archiv MŠ Dolany

mezi nejmenšími

Zápis pro školní rok 2024/2025 do MŠ Dolany

Základní škola a mateřská škola Dolany

Zápis do MŠ

pro školní rok 2024/2025

Zápis proběhne v budově MŠ Dolany dne

9. května 2024 od 13 do 17 hodin

K zápisu je možné se dostavit v tomto časovém rozmezí i s dítětem.

Rodiče s sebou přinesou svůj občanský průkaz, rodný list dítěte, vyplněnou žádost o přijetí k předškolnímu vzdělávání, jehož součástí je i potvrzení od lékaře o řádném očkování dítěte.

Ke stažení na www.skola-dolany.cz

Povinnost plnit předškolní vzdělávání mají děti, které dosáhnou nejpozději 31. 8. 2024 5-ti let.

Ohlédnutí za 1. pololetím mezi školáky

Školní rok se úspěšně přehoupl do své druhé poloviny. Ohlížíme se, čeho všeho jsme za uplynulé měsíce dosáhli, co vše nové umíme a jaká dobrodružství jsme prožili. Děti se z vlastních výsledků těší nejvíce při pohledu na své pololetní vysvědčení. My se ale s nadšením pouštíme dál do nových školních projektů a poznávání světa kolem nás. V naší dolanské škole to prostě žije a o tom se pojd'te přesvědčit.

Jedním z momentů, zažitý doslova na vlastní kůži, byl přílet dravých ptáků přímo do naší tělocvičny. Poznávali jsme tyto tvory zblízka, zjistili jsme plno zajímavostí o jejich životě a chování. Další příležitost, jak proniknout do světa přírody, bylo setkání s fascinujícím životem v podzemí. Prostřednictvím interaktivních činností jsme objevili mnoho zajímavostí o půdním ekosystému a významu kompostování. Byla to skvělá zkušenost lépe pochopit, jak můžeme přispět k udržitelnému životnímu prostředí a zachování přírodních zdrojů přímo kolem nás. Tomuto tématu se věnujeme ve škole důsledně, a to i v rámci školního vzdělávacího programu „Tonda Obal“, se kterým jsme znovu procvičili třídění odpadu. Viděli jsme, jak náš odpad putuje po světě a pochopili jsme, že i malé změny mohou mít velký dopad.

Během poctivého předávání základních vědomostí nezapomínáme také na kulturní zábavu a význam tradic. Navštívili jsme jaroměřské

divadlo či zažili povedený výlet do kina v Novém Městě nad Metují. Popcorn voněl už od dveří a film "Tonda, Slávka a kouzelné světlo" nás úplně pohltil. Tradicí, kterou děti milují, je každoroční školní karneval. Žáci s rodiči opět předvedli svoji nápaditost, vtip a kreativitu při výběru či výrobě svých kostýmů. Ukázali soutěžního ducha při plnění zábavných úkolů, které potrápily jejich mysl i tělo.

V těchto dnech s dětmi vyhlížíme jaro, nové svěží dny, které přinesou další možnosti, zábavu i poznatky. Tradičně se rozloučíme s letošní zimou po vzoru slovanských lidových zvyklostí vynesemím Moreny.

V druhém pololetí také začaly probíhat důležitá pravidelná setkání věnovaná našim předškolním dětem, které se v září chystají usednout do lavic dolanské školy. Hodiny připravované budoucí učitelkou prvňáčeků Terezkou Dítětovou volně navazují na svědomitou přípravu dětí v mateřské školce. Předškoláčky zveme do prostor školy, aby ochutnaly, jaké to je být velkým školákem. Podívají

Co nás čeká dál?

se do své budoucí třídy, prohlédnou učebnice i pomůcky, potkají spolužáky a vyzkouší různé úkoly. Je milé vidět, jak se děti adaptují na nové prostředí a jak rychle se začínají učit novým věcem.

Dolanská škola zkrátka nezahálí. Chystá spousty dalších důležitých, tradičních a úspěšných akcí. Jarní a slunečné dny brzy přinesou venkovní výuku, bádání a objevování. Už teď se všichni těšíme na nejbližší velmi oblíbenou

čtenářskou akci Noc s Andersenem. Také se blíží zápis do první třídy a plno dalších zajímavých akcí a pestrých hodin.

A kdo ví, co ještě přijde! V naší škole se totiž pořád něco děje. Každý den nás čeká nejedna výzva a my jsme na to připraveni! Takže nezbyvá než se těšit na další úžasné zážitky, které nás čekají ve zbytku tohoto školního roku.

text Pavlína Kramářová
foto archiv ZŠ Dolany

Zápis pro školní rok 2024/2025 do ZŠ Dolany

Základní škola a mateřská škola Dolany

Zápis do 1. třídy

pro školní rok 2024/2025

Zápis proběhne v 1. patře ZŠ Dolany dne
9. dubna 2024 od 14 do 17 hodin

Rodiče s sebou přinesou svůj občanský průkaz a rodný list dítěte
K zápisu se dostaví děti, které dovrší k 1. 9. 2024 šesti let
nebo děti po odkladu školní docházky.

Rozloučení s končícím rokem ve svinišťanské chaloupce

Konec kalendářního roku 2023 byl za dveřmi a dvacet obyvatel Svinišťan se 28. prosince sešlo v místní chaloupce. U voňavého uzeného, měkkého chleba, doma nakládaných okurek a při dobře vychlazeném pivu si společně všichni povyprávěli o tom, co ten odcházející rok každému z nich dal i vzal. Vzpomínalo se na veselé zážitky z let minulých, nechyběly ani obavy, co ten nový rok jejich rodinám a naší zemi přinese. Příjemný večer končil v optimistické náladě a s přáním dobrého roku 2024 a pevného zdraví se všichni rozešli do svých domovů.

..... *Blanka Dvořáčková*
/ zdroj informací: p. Veronika Morávková /

Tři mudrcové přišli a požehnali našim domovům

Legenda o třech mudrcích, kteří se přišli poklonit narozenému Ježíškovi, je stará dva tisíce let. Z východu (pravděpodobně z Persie) se na dlouhou cestu vydali tři mudrcové, aby se poklonili narozenému velkému králi. Cestu jim ukazovala nová zářící hvězda na obloze. Na slony a velbloudy naložili drahocenné dary: zlato, kadidlo a myrhu. O dlouhém putování těchto tří učených mužů se dočteme v Bibli nebo v legendách. V Evropě se hovoří a píše o Třech královi Kašparovi, Melicharovi a Baltazarovi. Jejich svátek připadá na 6. ledna. K jednotlivým domům přicházejí Tři králové, aby požehnali lidem, kteří dům obývají a na venkovní dveře svěcenou křídou píší písmena K + M + B. Nejedná se však o počáteční písmena jmen králů, ale o zkratky latinského „Christus mensionem benedicat“, tj. „Kristus žehnej tomu domu.“

I v tomto roce se od devíti hodin ráno naši vesnicí rozléhal zpěv Tří králů. Nepřišli z východu, ale z nedalekých Krabčic. Nella Bousová, Matěj Škarytka a Josef Suchý, žákyně a žáci z dolanské základní školy, svými překrásnými hlasy sdělovali přede dveřmi jednotlivých stavení, že oni, Tři králové, přišli k nám... Doprovázela je paní Veronika Morávková ze Svi-

nišťan. Ta také nade dveře jednotlivých domů, tedy i na dveře našeho domu, nalepila černou pásku s vytištěnými písmeny K+M+B. Užasle jsem se dívala na ten černý nevkusný proužek s bílými písmeny. Na můj slušný dotaz mně paní Veronika odpověděla, že „tyto pásy poskytl charita (zřejmě jaroměřská) a že se lepí všude. „Děkuji charitě za aktivní organizaci tříkrálové sbírky, ale moc prosím nejen za sebe, ale i za další spoluobčany: Navraťte se podle lidového zvyku a tradice k bílé školní křídě. Vždyť právě křídou bylo napsáno požehnání domovům našich dědů, pradědů a celých dlouhých předcházejících generací.“

Děkuji dětským představitelům Kašpara, Melichara, Baltazara a paní Veronice Morávkové, že se zhostili v nevlídném lednovém počasí tradice našich předků a svým zpěvem nám přinesli radost a požehnání.

..... *text a foto Blanka Dvořáčková*

Tradiční masopustní zabijačka ve Svinišťanech

Rok se sešel s rokem a ve svinišťánské chaloupce se opět konala zabijačka. Ráno 17. února bylo již pod čtyřmi kotli zatopeno, aby řeznický mistr pan Šrajbr a jeho kuchyňští pomocníci a pomocnice měli dostatek horké vody na vaření masa ze dvou 120 kilogramových vepřů. Byl čas masopustu a ve Svinišťanech se pravá vesnická zabijačka stala tradicí. Od 11 hodin dopoledne si první hosté mohli již pochutnat na vonící polévce prdelačce a chutném ovárku. Další hosté si podle své chuti do polévky přidávali i čerstvě upečené kroupy. V průběhu dne se nabídka zabijačkových dobrot rozšířila o jitrnice, guláš, prejt a pečená žebra. Chutné byly i plátky tlačanky s octem a cibulí. Pivečko i kořalíčka správně vychlazené, nechybělo ani nealko, kávička a doma upečené sladkosti. Do 22 hodiny večerní na masopustní zabijačkové hody přišlo 90 hostů. Jak se říká, v chaloupce to hučelo jako ve včelím úlu, řeč se vedla, ven se nesla písnička. Hospodáři předcházejících generací zpívali: „Masopust držíme, nic se nevadíme pospolu: proč bychom se hádali, když jsme se tak shledali, když jsme se tak shledali poznovu?“^{1/}

Na závěr patří poděkování členům SDH za zorganizování této velké akce. Děkujeme nejen panu Šrajbrovi za odvedení výtečné práce řezníka, ale i spoluobčanům, kteří přiložili ruku k dílu. „V dobrém jsme se našli, rádi jsme se našli pospolu: dříve než se rozejdem, ještě sobě připijem po znovu.“^{2/}

..... text Blanka Dvořáčková
foto Veronika Morávková
Citace: 1/Trnková K., Trnka J.: Trnkův špalíček říkadelských písniček a pohádek, studio Trnka 2010, str.230, 2/ Tamtéž
/zdroj: informace: p. Morávková Veronika/

Dětský karneval v Dolanech

Nedělní odpoledne 10. března se stalo důkazem toho, že radost a zábava mají domov v Dolanech. Po výměně oken se stal kulturní dům scénou pro neuvěřitelnou událost - Dětský karneval. S úsměvem na tváři a radostí jsme všichni společně prožili zábavné odpoledne. Od odvážných pirátů až po jemné princezny, každý kostým vyprávěl svůj vlastní příběh. Kreativita a radost se neomezily jen na kostýmy. Děti se zapojily do různých soutěží a her, které provázely karnevalovou atmosférou. Celá akce se nesla v duchu cirkusové manéže. I doprovodný program, kde vystoupil žonglující šašek na jednokolce v podání Michala Třísky, nám zapadl do programu a došlo i na žonglování s ohněm. Na památku si mohli návštěvníci pořídit fotku ve fotokoutku - Funbox Matěje Sládka.

To vše by nebylo možné bez nadšení organizátorů celé akce. Program měl na starost Kmen Tate Osmaka a občerstvení se zázemím zařídil divadelní spolek Dolany. A tak se zá-

Zážitek pro všechny

věrečnými tóny hudby a radosti se nesl pocit spokojenosti a radosti. Dětský karneval v kulturním domě Dolany nejenže oslavil naše malé obyvatele, ale také poskytl nezapomenutelný zážitek pro celé rodiny.

..... Za všechny organizátory Jiří Plšek

Ve Svinišřanech se opět po roce uspořádal řízkobraní

Masopustní zabíjačka za námi, Květná neděle před námi a v pátek 15. března v podvečer se svinišřanské dobrovolnice a dobrovolníci sešli v chaloupce k přípravě již tradičního řízkobraní. Vždyť bramborový salát musí být uložený a řízky dobře upečené. A tak se v chaloupce loupalo, krájelo, míchalo, ochutnávalo, naklepávalo a obalovalo. Na sobotní hosty tak čekalo 30 kg výborného bramborového salátu (20 kg brambor uvařil pan Pavel Andrejs) a ženy obalily 109 vepřových řízků z kotlety a krkovic.

Přišla sobota 16. března a před 18 hodinou ve dveřích chaloupky první hosté. Následovali je další, ať již mladí, staří a děti. Přišli i přespolní.

Všem chutnalo. Chlazené pivo se točilo, pro děti nechyběla limonáda. Sedělo se a vyprávělo, smích zněl chaloupkou. Za pěkně strávený večer děkujeme místnímu sboru dobrovolných hasičů a všem dobrovolným pomocníkům a pomocnicím!

..... text Blanka Dvořáčková
foto Karel Linhart

Smrťačka v Čáslavkách

Pátá neděle postní (dva týdny před Velikonoce), která letos připadla na 17. března, má sice temný název, ale měla by být plná veselí a radosti. Ze vsi se totiž vynáší slaměná postava ustrojená do košile a vyzdobená vejdučky - Smrťačka, která symbolizuje zimu.

Pro mnohé lidi má tato událost stále význam jako symbolický akt, který připomíná konec zimy a příchod jara, stejně jako příležitost k oslavě společenství a tradic ve vesnických komunitách.

Tato tradice je pevně zakořeněná v kulturním dědictví Čáslavek. Kdy vynášení smrťačky bylo započato se přesně neví, dle historiků se táhne od nepaměti. Během doby se stávalo, že se pár let nechodilo, asi z důvodu nedostatků dětí, ale vždy se našel někdo, kdo tuto pěknou tradici obnovil a proto přetrvává dodnes. Vždy do ní byly zapojeny děti a mládež. Ty se spolu dohodly, dopoledne holky ustrojily smrťačku a kluci zase smrtáka. Odpoledne se chodilo po vsi a zpívalo:

**„Smrt nesem ze vsi, má dlouhé vousy
na ruce má košíček, prosí o pár vajíček.**

Buďte selky veselý,

že jsme vám smrt odnesli.

**Fiala, růže, kvěsti nemůže, až jí Pán Bůh
pomůže ze stoličky do louže.**

**Svatý Petr z Jericha, vyhnal bábu z kožicha,
bába se ho lekla, na kolena klekla.**

Nelekej se, nelekej na kolena neklekej“.

(Básnička je psána hovorově, tak jak se zpívá)

Pak se došlo za ves a vše se spálilo, aby zima odešla a přišlo jaro a mohlo se na pole.

Stejně tomu bylo i letos. Zázemí na strojení poskytla paní Alena Hynková, za to jí moc děkujeme. Dnes se strojí pouze smrťačka. Odpoledne se sešlo dvanáct dětí v doprovodu rodičů a prarodičů u hasičky a s písní obešli vesnici. Na konci nechybělo spálení smrťačky a vejduček. Mám takový dojem, že tato tradice pomalu upadá a není o ní zájem a je to škoda. Je to možná tím, že s tou přírodou a zemědělstvím nejsme až tak spojeni. Vše je na pár jedincích, že letos strojení a vynášení smrťačky dopadlo. Tak budeme doufat, že se mladí rodiče spojí a podpoří děti, aby tato tradice zůstala zachována.

Do velikonočních tradic Čáslavek je zapojeno i následné řehtání. Řehtat mohly chodit jen ty děti, které se podílely na smrťačce. Dnes chodí všichni co chtějí, třeba i ti přespolní, kteří mají příbuzenskou vazbu na Čáslavky. A jak takové řehtání probíhá a proč se chodí řehtat? Protože se dříve v Čáslavkách zvonilo (na návsi byla malá zvonička) a zvony na zelený čtvrtek před velikonoce odlétají do Říma, tak proto děti chodily ráno a večer v šest hodin místo zvonění řehtat nejrůznějšími klapačkami a řehtačkami. V sobotu se řehtá jen ráno a pak se dopoledne chodí od domu k domu a děti dostávají za tento počin drobnou odměnu. Věřím, že tomu tak bude i letos a budu se těšit na ten ničím nenahraditelný zvuk, který se bude linout ráno a večer vesnicí.

..... text Jiří Plšek

Dolaňáci chystají další jarní úklid vesnice

Naše obec se každoročně připojuje k celonárodní aktivitě Uklidme Česko. Tradiční jarní úklid vesnice proběhne v sobotu 6. dubna 2024. Sraz pro Dolaňáky bude jako vždy v 9 hodin na hřišti, kde si rozdělíme trasy. V Krabčicích se úklidová četa pod vedením Radka Všečeky sejde na dětském hřišti. Pepa Cipra pak bude řídit partu brigádníků ve Svinišťanech, kde bude sraz opět u chaloupky. Pořadatelé zajistí nezbytný materiál, hlavně pytle a rukavice. Až sběr nepořádku skončí, mohou si účastníci akce v dolanském sportovním areálu opéct burty. „Letos nám to docela dobře vyšlo, v den úklidu obce bude od 16 hodin na programu fotbalové derby Dolany - Rasošky. Určitě se na to připravíme i v bufetu na hřišti, chystáme zajímavé menu,“ slibuje organizátor jarního úklidu Libor Veinfurter.

Uklidme Česko je dobrovolnická aktivita, která probíhá na území celé České republiky a dokonce i mimo ni. Jejím cílem je likvidovat nelegální černé skládky a veškerý nepořádek, kterého bývá po zimě ve volné přírodě spousta. Bližší informace najdeme na www.uklidmecesko.cz.

..... text Petr Záliš

Dětský den, fotbal i hokej.

To vše poslední májovou sobotou!

Mezi akce, které v Dolanech již zakořenily a těší se přízní malých i velkých, patří určitě Dětský den. Ten letošní se v dolanském sportovním areálu bude konat v sobotu 25. května. Pořadatelem je tradičně Tělovýchovná jednota Dolany. „Vše vypukne v 10 hodin. Pro děti zase chystáme různá sportovní i dovednostní stanoviště, kde malí účastníci předvedou své umění a nakonec dostanou všichni tak jako každý rok odměnu,“ slibuje Iva Najmanová z pořádající TJ Dolany. Kromě již známých disciplín se organizátoři budou snažit připravit také další atrakce. Přestože vše vychází ze skromných možností nevýdělečné akce, chystá se i zajímavý doprovodný program. Opět by měli dorazit hasiči s pěnou, v níž se děti vyřádí možná ještě

více než na soutěžních stanovištích. Svou činnost by měli předvést psovodi Městské policie Jaroměř, připraveno bude rovněž malování na obličej. Pro děti je samozřejmě vše zdarma. Akce je pořadatelsky náročná, protože je třeba pokrýt neustále přibývajícím počtem stanovišť pro děti. Organizátoři z dolanské tělovýchovy proto budou rádi za každou pomocnou ruku.

Soutěžící i jejich příbuzní mohou v areálu dolanského hřiště strávit prakticky celý den. Poslední květnovou sobotu je totiž na programu i zápas okresního přeboru fotbalistů Dolany – Deštné s výkopem v 16 hodin. Následovat bude promítání semifinále Mistrovství světa v hokeji v Praze, věrme, že s českou účastí. Bohaté občerstvení bude na hřišti samozřejmě zajištěno, sehraná pořadatelská parta se na vás všechny těší!

..... text Petr Záliš, TJ Dolany

Dětský den roku 2024 v Dolanech

Dětský den v Dolanech

**Sobota
25.5.2024**

10:00 - 14:00 h

**Spousta zajímavých soutěžních
stanovišť, ceny pro všechny!**

**Doprovodné atrakce: hasičská
pěna, ukázka práce
policejních psovodů, muzika...**

Bohaté občerstvení zajištěno

**Pořádá Tělovýchovná jednota Dolany.
Malí i velcí z Dolan, Čáslavek,
Svinišťan, Krábčic, Sebuče i odjinud
jsou srdečně zváni!**

pozvánka

MÍSTNÍ
ČARODĚJNICE

Dolany, Na hřišti
Neděle 30.4. 2024

Od 18:00 soutěže pro
malé čarodějky a čaroděje
v maskách

Večer zahrají: ANI KROCK
z Hradce Králové

Srdečně zveme všechny občany a jejich příbuzné,
kamarády a přátele.

Sběr starého železa

Dobrovolní hasiči Čáslavky a Dolany
oznamují všem spoluobčanům, že se uskuteční

SBĚR STARÉHO ŽELEZA

sobota 6. 4. 2024 od 8 hodin

v obcích

Čáslavky, Dolany, Krabčice, Sebuč

Železo připravte před dům nebo na jiné přístupné místo za plotem.

Pokud budete chtít pomoci s těžkými věcmi, volejte.

Děkujeme.

Případné dotazy volejte na tel.: 731 684 050 Ladislav Karban/ 728 938 060 Jiří Fendrych

Červnová hasičská soutěž se blíží

..... SHD Čáslavky pořádá .....

OKRSKOVOU SOUTĚŽ V HASIČSKÉM ÚTOKU

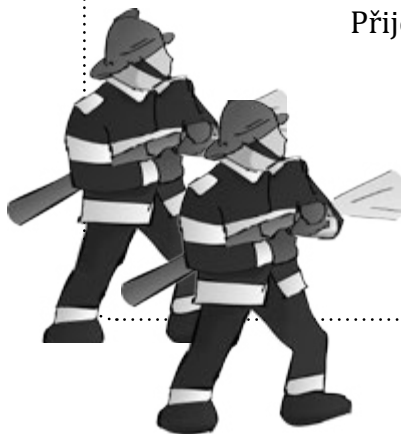
sobota 1. 6. 2024 od 9 hodin/ prezentace družstev od 8:30

v areálu hřiště a sokolovny Dolany

Soutěže se mohou zúčastnit týmy mužů, žen i dětí. Občerstvení zajištěno.

Přijďte povzbudit a podpořit týmy dobrovolných hasičů.

Těšíme se na vás. SHD Čáslavky

Žijeme sportem, to je náš život

Heslem v titulku tohoto článku se řídí trenér dolanských fotbalistů Ladislav Šrajbr. Svým pozitivním přístupem se snaží „nakazit“ i své svěřence. Připravil si pro ně během poctivé zimní přípravy celkem 28 tréninků, jednalo se o posilovací i herní jednotky. „Do přípravy jsem zařadil také kondiční výběhy, byla na nich bohužel menší účast hráčů. Fotbal je přitom hlavně o běhání,“ zdůrazňuje šéf dolanské lavičky. Fotbalisté TJ Dolany vyrazili také na horské soustředění. Na fyzické kondici i stmelování kolektivu pracovali na chatě Trucovna v obci Lipová-lázně. V pěkném prostředí na rozhraní Hrubého Jeseníku a Rychlebských hor si dokonce i sami vařili.

Během zimní pauzy Dolaňáci se hráli tři přípravné duely. Smiřicím podlehli 0:7, s Libřicemi prohráli 2:4 (branky Dolan: Ulrych a Kvaček) a s Vítěznou remizovali 4:4 (Rýdl 3, Tokar). Během těchto utkání Dolaňští stále řešili omluvenky, a proto si museli vypůjčit třeba gólmana

z Velkého Poříčí nebo syna dolanského trenéra, Michal Šrajbra z Provodova. „Snažil jsem se hýbat v zápasech se sestavou, rotovat hráče na různých postech, abychom věděli, koho a kde můžeme případně využít. Těch absencí ale bylo hodně a zdá se, že i na jaře možná bude problém sejít se na zápas v dostatečném počtu,“ říká trenér Ladislav Šrajbr, jenž chválí nasazení hráčů, kteří v zimní přípravě makali naplno. Někteří se ale nepopulární dřině vyhýbali a během jara to bude znát. „Věřím, že to dobré je snad před námi. Ale musíme tomu jít naproti a velká makačka nekončí, budeme se tomu věnovat celou sezónu, to slibuji,“ bojovně hlásí dolanský trenér Ladislav Šrajbr. Zdá se, že svůj tým naladil opravdu pozitivně. V úvodním duelu jarní části okresního přeboru „Šrajbrův orchestr“ smetl 8:1 Zábrodí. Fotbalový podzim se týmu ve žluto - červených dresech vydařil, jarní start Dolaňákům také vyšel, a tak věříme, že nám chlapi budou rozdávat fotbalovou radost i ve zbytku sezony.

..... text a foto Petr Záliš

Dolanské fotbalové jaro 2024

sobota	23. 3.	15:00	Dolany - Zábrodí (8:1) *
sobota	30. 3.	16:00	Červený Kostelec B - Dolany
sobota	6. 4.	16:00	Dolany - Rasošky
sobota	13. 4.	16:00	Dolany - Jaroměř B
neděle	21. 4.	16:00	Provodov - Dolany
sobota	27. 4.	16:00	Dolany - Velké Poříčí
neděle	5. 5.	17:00	Velká Jesenice - Dolany
sobota	11. 5.	16:00	Dolany - Stárkov
neděle	19. 5.	15:00	Babí - Dolany
sobota	25. 5.	16:00	Dolany - Deštné
sobota	1. 6.	17:00	Hejtmánkovice - Dolany
sobota	8. 6.	16:00	Dolany - Police B
sobota	15. 6.	17:00	Machov - Dolany

* Tučně zvýrazněná utkání se hrají v Dolanech.

Jarní brigáda ve sportovním areálu

Ve sportovním areálu v Dolanech proběhla v sobotu 16. března tradiční jarní brigáda. Členové Tělovýchovné jednoty Dolany se pustili do úklidu kabin, zázemí rozhodčích, skladu a dalších vnitřních prostor. Došlo také na likvidaci krtičin, svařování poškozených branek, natírání střídaček nebo smontování nového regálu. Nezbytnou součástí brigády byl úklid veškerého nepořádku, kterého po zimě na hřišti i kolem sokolovny nebylo zrovna málo. Ivě Najmanové patří poděkování za výborný guláš, který pro brigádníky připravila.

..... text a foto Petr Záliš

Re - habilitační cvičení s Láďou v sokolovně

Rádi bychom vám představili pana **Ladislava Víta** jako osobního trenéra a terapeuta, který působí v Hradci Králové. Holistickými masážemi a trenérstvím se zabývá již tři desetiletí. Za onen čas měl možnost se věnovat několika desítkám tisíců lidí nejrůznějšího věku, pracovního vytížení, psychosomatických stavů a různých národností. Zkušenosti získával nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí.

Hlavní náplní jeho práce je mechanika pohybu, disbalanční a psychosomatické potíže, tvarování postavy a úlevy od bolesti. Holistické masáže nemají hranice ani ve vědění, ani v technikách. Přesto vše jsou v principu jednoduché, empatické a účinné. Při řešení spolupráci nedá zelenou, pokud nezná předem výsledek.

Co Vás přivedlo na myšlenku vést v Dolanech cvičení?

Od doby, kdy jsem se přistěhoval na Sebuč, jsem přemýšlel, jak se zapojit a něčím přispět ve zdejší komunitě. Navedli mě na to dámy z obecního úřadu, paní Markéta a Martina a pan starosta Jiří Plšek. Pár týdnů mi trvalo, než jsem, ve svém zaneprázdněném čase našel prostor, vytvořil koncept cvičení a nakoupil techniku, která by šla použít v sokolovně. S úžasnou profesionalitou, vstřícností a spoluprací se zdejšími úředníky na obecním úřadě následně šlo vše rychle a bez zaváhání jsem se do toho pustil.

Podle čeho a jak sestavujete hodinu cvičení?

Jako trenér mám za sebou mnoho cvičení s jednotlivci i ve skupině. Největší skupina cvičících, kterou jsem trénoval, čítala kolem 50 lidí. Cvičení sestavuji na svých zkušenostech a především na tom, koho mám před sebou a jaké mají pohybové potíže. Jde o holistický pohled na celou skupinu. Nelze uspokojit každého cvičícího, ale lze vymyslet cviky, které každý zvládne.

Skupina na cvičení je různorodá - ženy, někdy přijde i nějaký ten manžel se svou paní, mladší, starší - jak se s takovou skupinou pracujete?

Pro mne je to krásná studie. Obdivuji každý pár, který něco společně vykonává a mám respekt před muži, kteří dokáží potlačit své egoismy a jdou si, byť i se strachem, zacvičit se ženami. Cvičí se mi s kýmkoli, kdo chce cvičit, skvěle. Cvičení s trenérem je spolupráce, komunikaci a interakce. Nikdo není k sobě objektivní. Ani

Jak pravdivě žijeme, takovou rétorikou naše těla promlouvají.

já ne. Každé cvičení mě něco naučí. Pokud chci, jako cvičenec, něčeho dosáhnout, je třeba si nechat poradit. A možná se i řídit vlastním citem a pocity.

Odkud pocházíte a jak se Vám na vesnici žije?

Pocházím z Hradce Králové. Tam jsem se narodil a pracuji, ale většinu života žiji mimo Hradec Králové. Nejen proto se mi na Sebuči žije dobře a užívám si to. Sebuč je malinkatá vesnička a jak ona, tak i její okolí má za sebou neuvěřitelně bohatou a zajímavou historii. Většina lidí, které jsem zde mohl poznat, byla vstřícná, usměvavá a ochotná mi pomoci, když jsem potřeboval. Sebuč je pro mne oáza klidu, lidskosti a při té vši dřině i odpočinku.

Pravidelnost je u cvičení důležitá

Sportujete i ve svém volném čase?

Po dosažení padesátce říkám, že sportuji rekreačně, rekondičně a se zážitky. Mé výkony již nejsou o výkonu, ale o zdraví a prožitku.

Jak vypadá hodina s Vámi jako s osobním trenérem?

Při prvním cvičení v podstatě necvičíme, ale povídáme si a hledáme směr, kterým se vydat. Debata probíhá i kolem zdravotního stavu cvičence, schopností, kondice a jiných věcí. Absolutně poslední co řešíme je stravování.

Osobní trenér vám musí srozumitelně a logicky vysvětlit každý postup při cvičení a upozornit na chyby, kterých je třeba se při tréninku vyvarovat. Navíc profesionální trenér si umí vždy svá tvrzení obhájit na vědeckých základech. Od osobního trenéra budete mít vždy profesionální radu a tím se vyhnete možným zraněním, nebo cvikům, které budou kvůli špatnému provádění neefektivní.

Velice důležité, snad skoro nejdůležitější, je soustředěnost na své tělo a na pohyb, který právě provádíme. Cvičíme pomalu, hlídáme si správnou techniku provedení, pravidelně dýcháme a hlavně si snažíme uvědomit svalovou partii, kterou procvičujeme. Pokud ji pochopím a ovládnou, pak jsem svým trenérem a stáhne mi intuice a pocity.

Je vhodné pro úlevu od bolesti nebo odstranění různých potíží kombinovat masáž a cvičení a v jakém pořadí?

Pořadí, a jestli vůbec kombinovat, určuje především zdravotní stav dotyčného. Jinak kombinace těchto dvou aktivit je spojení praktik, které se doplňují.

Je důležitá pravidelnost cvičení?

Jako ve všem, co má mít smysl, je důslednost a pravidelnost důležitá. Bez toho nelze něco dokázat, posunout se nebo být zdravý.

Jak toho docílit při denních a nočních směnách?

Celkem jednoduše. Život, kdy lidé musí pracovat ve směnách, je nestandardní. Proto je potřeba se neřídit všelijakými „pravidly“, ale nastavit si nestandardní způsob pravidelného cvičení. Příkladem je, dennodenní, 20 minutové cvičení. Je to vždy individuální a jeden vzorec neexistuje. Je potřeba řešit konkrétní případ.

Podléhá cvičení módě, jsou nějaké trendy ve cvičení a klienti je vyžadují?

Ano, stále. Celé je na tom vtipné, že nejde o cvičení, které by něco nového a přínosného přineslo. Asi proto se těmto stylům cvičení říká trendy. Anglické názvy, nové technologie (pomůcky) a specializace cvičení na specifické části těla, spíše člověka oddálí od zdraví, než aby ho ozdravovala. Největším problémem je nepochopení celého kontextu fungování našeho těla. Nelze ho rozdělit na součástky a každý detail na a v našem těle je pro celek důležitý.

Děkujeme panu Vítovi za krátký rozhovor a budeme se těšit na další společné lekce v dolanské sokolovně.

..... Markéta Rýdlová

Na kus řeči s Tomášem Malým

Kapitán **Tomáš Malý**, instruktor služební přípravy Policie ČR v Hradci Králové, své dětství a studentská léta prožil v Dolanech. V současnosti se svojí rodinou žije v Hradci Králové. Je úžasným manželem a otcem dvou dětí, na které si vždy nalezne čas.

O své profesi se Tomáš Malý rozpovídal pro hradecký internetový zpravodajský a publicistický portál. V Časáčku vám přinášíme ukázkou.

Mimo jiné je Tomášovou vášní fotografování a můžete ho osobně potkat v jaroměřském divadle kde je členem Divadelního souboru Vrchlický. Ale o tom zas někdy v dalším čísle Časáčku.

text Blanka Dvořáčková

/zdroj rozhovoru: <https://hradecka.drba.cz/>

kolika pokusech, ukazují houževnatost a vůli k dosažení cíle, což je velmi inspirativní.

Tomáši, můžeš popsat svou cestu k policii a tvou specializaci ve výcviku?

Nastoupil jsem k policii před 24 lety, kde jsem začal na cizinecké policii. Zkušenosti jsem sbíral i v jiných složkách policie, ale od začátku jsem směřoval k možnosti vzdělávat další policisty jako instruktor. To obnáší výuku taktik služebních zákroků, ať už se jedná o situace spojené s osobami, vozidly či budovami. Pracuji na modelových situacích, které policisty připravují na širokou škálu scénářů, s nimiž se mohou v terénu setkat. Toto realistické a praktické školení je klíčové pro rozvoj schopnosti rychle a efektivně reagovat v různých situacích. Zajišťuji také testování fyzické způsobilosti jak stávajících policistů, tak uchazečů o práci u policie, a provádím speciální školení zaměřené na postupy proti aktivním útočníkům. Důležitou součástí výcviku je také instruktáž základů první pomoci v bojových situacích a interní vzdělávání v oblasti právních norem, které jsou nezbytné pro jednání policistů v souladu s platnými právními normami. Navíc jsem odpovědný za zkoušení policistů z profesní způsobilosti a testování střeleckých dovedností, což jsou klíčové aspekty pro udržení vysokých standardů v rámci policejního sboru.

Jak vnímáš rozdíly v přístupu různých věkových skupin k fyzickým testům?

Je to velmi individuální a nezávisí tolik na věku, jako spíše na osobním přístupu k životu. Z přípravy a samotného provedení testů lze vyčíst mnoho o charakteru člověka. I s těmito aspekty pak v rámci vzdělávání pracujeme. Případy, kdy uchazeči úspěšně absolvují testy až po ně-

Jaké jsou hlavní výzvy fyzických testů pro muže a ženy?

Obě pohlaví se nejvíce potýkají s kliky a během. Naopak zase muži obvykle excelují v člunkovém běhu, zatímco ženy mají lepší výsledky v celomotorických testech.

Jaký je tvůj přístup k přípravě uchazečů na fyzické testy?

Důležité je cvičit přesně podle instrukcí a spojit všechny disciplíny do jednoho celku s krátkými pauzami. Doporučuji také doplnit energii před testy, například banánem a nezapomenout na pitný režim.

Je možné se na fyzické testy připravit bez předchozí sportovní zkušenosti?

Ano, s intenzivním tříměsíčním tréninkem nebo pod dohledem trenéra lze úspěšně testy absolvovat. Důležitá je vůle a zdravotní kondice.

Kolik uchazečů o práci u policie Ti prošlo pod rukama? Vzpomínáš na nějaký nezapomenutelný moment?

Uchazečů byly už určitě tisíce. Fyzické testy lze libovolně opakovat do té doby, než je uchazeč zvládne. Pamatuji si na případ, kdy muž testy zvládl až na popáté, žena až na po sedmé. Je to vlastně ve finále prima pocit, je znát tu houževnatost a vůle, že se ten dotyčný nevzdává. Dříve, ještě v době, kdy bylo jednou z disciplín plavání, jsme se před zahájením ptali, zda umí všichni přítomní plavat. Jasně ANO od všech bylo signálem pro start. S překvapením jsme

Uchazeči o práci u policie

pak museli „tahat“ jednoho neplavce z vody. Naštěstí vše dobře dopadlo.

Kolik bylo nejstaršímu uchazeči a co se Ti vybaví, když si na něj vzpomeneš?

Byl to můj věkový vrstevník, tedy 46 let. Přišla k nám i 44letá žena. Oba fyzické testy udělali. Cítím u těchto ročníků daleko více pokoru než u mladších. A jsou to mnohdy velice příjemná setkání.

Proč vlastně chtějí lidi pracovat u Policie ČR?

Aktivně se jich ptám sám, zajímá mě to. Nejčastěji je k nám přivádí jistota práce, kterou Policie ČR nabízí. Často také slyším, že jsou rodiče či blízcí příbuzní u nás, takže „policejní práce“ jim není zcela cizí a mnohdy v tom vyrůstali.

Věnuješ se nějakému konkrétnímu sportu?

Ano, pravidelně praktikuji crossfit, což považuji za výborný způsob udržení kondice a síly, vhodný nejen pro policisty, ale pro širokou veřejnost.

Jak skloubíš rodinný život s prací a sportem?

Rodina, smysluplná práce, volný čas jsou mé životní pilíře. Rád k těmto obecným životním pilířům přidávám ještě čtvrtý pilíř, kterým je životospráva. Ta obsahuje kvalitní spánek, jídlo a zdravý pohyb. Ke sportu vedu i své děti, což považuji za důležitou součást výchovy.

Bratřenci Smetanovi

V tomto kalendářním roce si široká kulturní veřejnost včetně milovníků vážné hudby a hudebního díla Bedřicha Smetany připomíná 200. výročí skladatelova narození. Byl bratrancem svinišťanského rodáka F. J. Smetany, který se velkou měrou zasloužil o skladatelovo vzdělání, rozvoj a vzestup jeho hudební geniality.

Otec a strýc František Smetana

Otec Bedřicha Smetany, sládek chvalkovického pivovaru, byl bratrem otce budoucího vzdělance a národního buditele J. F. Smetany. I svinišťanský František Smetana působil v panských službách Petra vévody z Kurlandu a od roku 1800 jeho dcery kněžny ze Zaháně. Umírá v roce 1810 a devítiletý František „se s matkou a sourozenci po smrti otce stěhuje do Chvalkovic k laskavému strýci Františku Smetanovi.....Strýc pečoval nezištně celkem o devět dětí a nedělal rozdíly mezi dětmi vlastními a dětmi zemřelého bratra. Neunikla mu proto bystrost malého synovce a rozhodl o jeho studiu. V roce 1814 odjíždí třináctiletý venkovský chlapec z chvalkovického pivovaru od Černého potoka studovat primu gymnázia v Hradci Králové.“^{1/}

Nadaný chlapec Bedřich Smetana

Bedřich Smetana se narodil 2. března 1824 v zámeckém pivovaru v Litomyšli. Otcí Františkovi Smetanovi neuniklo hudební nadání malého syna. K prvním narozeninám daroval chlapci housličky a stal se jeho osobním učitelem. Ve čtyřech letech chlapec usedá ke klavíru. Hraní na druhý hudební nástroj ho vedle otce učí i muzikant Jan Chmelík. Šestiletý chlapec poprvé koncertuje veřejnosti. Od raného mládí se věnuje hře na klavír a kompozici. Přál si studo-

Bedřich Smetana

vat hudební školu. Dostal od otce slib, že bude mít jeho podporu, ale nejprve musí vystudovat pražské gymnázium. Mladý talentovaný umělec se studiu nevěnuje, propadá a hrozí nebezpečí, že bude ze studia vyloučen. Josef Jungmann proto doporučil otci synův přestup na plzeňské gymnázium. Zde vyučuje Josef František Smetana, který nezapomněl na strýcovu péči a podporu při studiu na hradeckém gymnáziu. Mladý student Bedřich Smetana přijíždí do Plzně, aby pod dohledem svého staršího bratrance řádně dokončil gymnaziální studia a v roce 1843 složil maturitní zkoušku. Bratrance Františka vzhledem k věkovému rozdílu nazývá strýcem.

Životní cesta bratranců Smetanových

František Smetana ukončuje v osmnácti letech gymnaziální studia a odchází do Prahy studovat filozofii. „V Praze poznává buditele Josefa Jungmanna, s kterým se sprátelí na celý život. Uvědomuje si cíl a smysl svého života – chce vychovávat, vzdělávat a pečovat o mládež našeho národa. V roce 1821 vstupuje do arcibiskupského semináře, o dva roky později do řádu premonstrátů v Teplé u Mariánských Lázní. V bohaté klášterní knihovně mu byl umožněn přístup k dalšímu vzdělávání a hlavně k badatelské činnosti. 19. října 1823 oblékl František řeholní roucho a počal noviciát. 23. října 1825 složil řeholní slib a přijal klášterní jméno Josef. Dále se věnuje studiu teologie a po jeho dokončení je 14. srpna 1826 vysvěcen na kněze. Představený tepelského kláštera nadaného bratra Josefa vysílá na studia do Vídně, aby rozšířil své vědomosti v oboru přírodopisu a fyziky.“^{2/} Následující dva roky působí jako kaplan v Úterém u Bezdruzic. V létě 1831 se přestává věnovat kněžskému povolání a skládá zkoušky z matematiky a přírodních věd, aby v roce 1832 zaujal místo profesora fyziky na plzeňském filozofickém ústavu. Ve školním roce 1839 – 50 rozšířil řadu profesorského sboru tamějšího gymnázia jako profesor fyziky a přírodopisu. „Soustavně se i nadále věnuje studiu historie a slovanské jazykovědy. 13. listopadu 1834 někdejší synek panského služebníka skládá rigorózní zkoušku a získává titul doktora filozofie na pražské univerzitě.

Následující léta života spojil Josef František Smetana s Plzní, se západočeským krajem, s plzeňskými vlasteneckými intelektuály, s plzeňskými studenty, učni, tovaryši a mistry, které vyučoval v nedělní škole, s lidem klatovského regionu, mezi nímž sbíral náměty pro svoje studia.“^{3/} Stává se nástupcem buditelské a vědecké práce Vojtěcha Sedláčka. Aktivně se zapojuje do činnosti Slovanské Lípy v roce 1848.

Stržen vírem dějin se stává svobodomyšlným liberálem a v červnu 1848 byl delegován na Slovanský sjezd do Prahy. Po porážce revoluce 1848 na pražských barikádách řídí Lípu Slovanskou. I nadále, navzdory nástupu Bachova absolutismu, podporuje rozvoj kultury, vědy a vzdělání v Plzni.

Bedřich Smetana nastupuje po složení maturitní zkoušky na místo učitele hudby v rodině hraběte Thuna. V roce 1849 si otevírá na dnešním Staroměstském náměstí hudební ústav. V tomtéž roce v srpnu uzavírá sňatek s Kateřinou Kolářovou. Kateřina porodila čtyři dcery, tři z nich však zemřely. S přeživší dcerou Žofií a s nemocnou manželkou odjíždí do švédského Goteborgu, který se v době pobytu Smetanových průmyslově a ekonomicky rozvíjel. Bedřich Smetana i zde založil hudební školu. V nejbohatších rodinách měl i soukromé hodiny, které navazovaly na výuku v uvedené hudební škole. Během pětiletého pobytu v této skandinávské zemi Bedřich Smetana uspořádal 69 koncertů. Rodina se zbavila dluhů a Smetanovi se vrací do Prahy. Na zpáteční cestě mu v Drážďanech umírá manželka Kateřina na tuberkulózu. Po návratu do Čech dcerku Žofii svěřil do péče své tchyně. Odjel na návštěvu mladšího bratra Karla a zde se zamiloval do Betty, která byla o šestnáct let mladší. S Betty se oženil a v červenci 1860 odjeli do Goteborgu, kde prožili další hudební sezónu.

Po definitivním návratu do Prahy se Bedřich Smetana plně věnuje hudbě. Řídí hudební školu, nastupuje na místo sbormistra Hlaholu. Od roku 1866 se stává dirigentem opery v Prozatímním divadle. V tomto období tvoří své opery. Po roce 1870 se dostavily zdravotní problémy. Bedřich Smetana trpí kožními vyrážkami a dalšími fyzickými obtížemi. Nemoci mu často brání v plnění pracovních povinností a kritika je nemilosrdná. Od léta 1874 ho dostihnou sluchové problémy a s ním i problémy s rovnováhou. Nastupuje proto léčbu u pražského profesora Emanuela Zaufala. Navzdory léčbě v sedm-

František a Bedřich Smetanovi

desáti letech Bedřich Smetana úplně ohluchl. V té době se uchýlil do samoty myslivny svého švagra v Jabkenicích. Posledních deset let života prožil v hluchotě a navzdory této diagnóze tvoří svá vrcholná díla, kterými jsou symfonické básně hudebního cyklu *Má vlast*, *České tance*, *Sny* a opera *Hubička*.

Velikán české hudby Bedřich Smetana strávil poslední léta svého života v pražském ústavu pro choromyslné. Zemřel 12. května 1884 v Praze. Je pochován na českém Slavíně – vyšehradském hřbitově. Stomatolog Jiří Ramba se dlouhých dvanáct let zabýval skladatelovou nemocí a průzkumem Smetanovy lebky zjistil, že skladatel trpěl infekčním zánětem obličejových kostí.

Bratřenci Smetanovi národu – národ Františku a Bedřichovi Smetanovým

František Josef Smetana je spojen s Plzní a Plzeňským krajem. Svojí pedagogickou, vlastivědnou a národně buditelem činností navázal na vlastenecké působení svého předchůdce na plzeňském gymnáziu, profesora Vojtěcha Sedláčka. Stovky studentů a mladých lidí přivedl k myšlence češství. Někdejší žák pan doktor Xaver v roce 1903 charakterizuje F. J. Smetanu slovy: „... mluvil krásně vzletným slohem, takže žáci naslouchali s utajeným dechem, nadšení jeho rostlo, když nám vypravoval o slávě naší vlasti, našeho národa, když velebil muže o vlast a národ velice zasloužilé, jeho slova utkvívávala v paměti.....Smetana nikdy nepřinesl knihy, přednášel z paměti dějiny, fyziku, astronomii, paleontologii, stoje před žáky nebo přecházeje, mluvil krásně vzletným slohem, takže žáci naslouchali s utajeným dechem, nadšení jeho rostlo, když nám vypravoval o slávě naší vlasti, našeho národa, když velebil svébytného českého hudebního stylu“ 4/

F. J. Smetana je autorem učebnic jazykovědy, literární teorie, historie, fyziky a astronomie. Založil v Plzni první knihovnu s čítárnou pro veřejnost a nedělní školu pro tovaryše, mistry a dělníky. V roce 1847 Božena Němcová píše v *České včele* o Smetanově působení v Plzni. František Josef Smetana se řadí spolu s Josefem Jungmannem a Františkem Palackým mezi přední české národní buditele. V srdci Plzně se nachází překrásný stromový park pojmenovaný podle svinišťanského rodáka: Smetanovy sady.

Bedřich Smetana svá první díla psal v němčině. Jako Božena Němcová se začal učit česky a křestní německé jméno Fridrich přejmenoval na Bedřicha. „Po svém rozhodném příklonu k češství usiloval Smetana celým svým dílem v

duchu pozdního českého národního obrození o vytvoření svébytného českého hudebního stylu na základě domácích i světových podnětů. Hlavním hudebním vzorem mu byl skladatel a klavírista Franz List. Svými osmi dokončenými operami různých žánrů položil základ českého repertoáru.“ 5/ Geniální skladatel operami *Braniboři v Čechách* a *Prodanou nevěstou* dosáhl opravdového ideálu české národní hudby. Bedřich Smetana tvořil a psal pro národ. V tom je jeho velikost a význam díla, která překročila naše hranice. Jeho osobnost si každoročně připomínáme na největším hudebním festivalu klasické hudby v České republice - na „Smetanově Litomyšli“ v nádherném areálu renesančního státního zámku.

Odkazy Josefa Františka Smetany a Bedřicha Smetany v současném společensko kulturním životě naší země

„Dnešní Plzeň žije kulturním odkazem bratřenců Smetanových. Pravidelně se zde první týden v březnu konají tzv. Smetanovské dny. V jejich rámci se veřejnosti představuje Plzeň divadelní, koncertní, výstavní a přednášková. Účastníci Smetanovských dnů jsou přítomni vzpomínkovým akcím věnovaným pobytu hudebního skladatele Bedřicha Smetany, účastní se mezioborového symposia, v němž zazníávají hlasy vědeckých historiků, historiků z oboru hudebního a výtvarného umění, z literární vědy, filologie a psychologie. Odkaz hudebního dědictví Bedřicha Smetany a vědecké, badatelské, literární a pedagogické činnosti Josefa Františka Smetany je stále živý.“ 6/

..... text Blanka Dvořáčková

Poznámky – citace:

- 1/ Dvořáčková, B., : *J. F. Smetana, 1801 – 1861, Svinišťany, Dolany 2001, str.10*
- 2/ *Tamtéž, str.11, 3/Tamtéž, str.11-12*
- 4/ *Tamtéž, str.20, 5/cs.m.wikipedia.org.wi*
- 6/ Dvořáčková, B., : *J. F. Smetana, 1801 – 1861, Svinišťany, Dolany 2001, str. 35*

Čtení z kroniky

„Válka je nejstrašnější věc na světě. Bere matkám syny a dětem otce.“

Zdeňka Bezděková

Kronika Čáslavek

„Ve válce třicetileté, jež trvala od roku 1618 do 1648, trpěla velice celá zdejší krajina od vojska císařského, které tudy často táhlo a svévolně si počínalo, ubohý náš lid musel jemu vše, co potřebovalo, dodávat za čež byl ještě olupován a týrán.“

Koncem roku 1631 bylo v městě Jaroměři a šosovních vesnicích Čáslavkách a Dolanech rozloženo pět praporů pěchoty nejvyššího Bertholda z Waldštejna. 1. ledna roku 1632 odebrali se na přezimování do Slezska. Dne 7. dubna téhož roku posláno do Dolan a Čáslavek osm sudů piva ze Skalice pro pět praporů pěchoty a hned nato opět tři sudy pro čtyři setiny kyrysníkův, oboje z poručení regenta panství Náchodského, nepochybně proto, aby na panstvu ležeti nezůstali. Všecko toto vojsko postupovalo do Slezska, mimo kyrysníkův....., co v Dolanech se rozložili. Dne 17. června 1639 dobyly Švédové Hradec Králové a opanovali celou zdejší krajinu řádice tu až do příštího roku.

V Jaroměři a vesnicích šosovních Čáslavkách a Dolanech rozložila se jedna setnina dragounů švédských pod kapitánem Haugvicem. Kterak zde řádili, o tom žádných zpráv nestává, tolik je však známo, že obyvatelstvo dosti sporné, nanejvýš bylo ochuzeno, takže od něho žádné berně císařské nebylo možno dostati a samí komisaři krajští doznali, že taková bída jest mezi lidem, že někteří ani kusu chleba nemají.

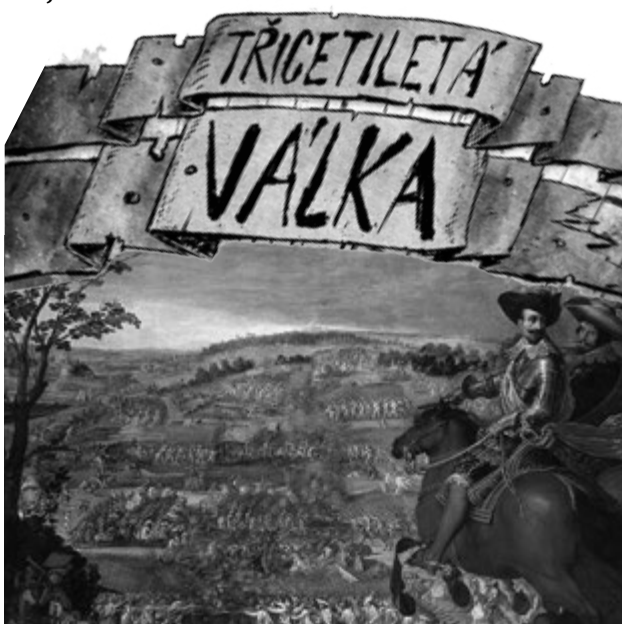

Roku 1645 vtrhli Švédové v síle 6000 mužů opět do Čech pod vůdcem Torstensonem a oblehli dne 25. října Hradec Králové do něhož z 50 děl střílely, ale nedobyli, druhého dne dala se jedna část na pochod k Jaroměři, kdež pod velitelem, jež prý se jmenoval Essko, přes čtyři neděle ležeti zůstala a rozmetala městský archiv, na dalším pochodu do Kladska zapálili ves Čáslavky, která téměř celá shořela.

Dne 19. února 1646 prošli tudy opět dva pluky Chorvátův kteří dle svého způsobu mnoho škod nadělali. Rok 1648 poslední války třicetileté ale také i nejzáhubnější, přinesl s sebou veliké pohromy, neboť krajina zdejší byla vyplněna, vesnice vypáleny, takže ani lidu se nedostávalo, by válka dále vésti se mohla. Že bídy i těžkosti této dostalo se i obyvatelstvu v šosovních vesnicích Čáslavkách a Dolanech, jest důkazem stálé ubytování vojska, časté pochody, všeliké dovozy, obsluhování, drancování, což vše bylo na denním pořádku. Následujícího roku 1649 řádilo v krajině zdejší opět strašlivé krupobití právě o žních.“

Zapsal: Václav Pácalt, rodák z Čáslavek
/zdroj: Dějiny obce Čáslavek. Od roku 1421 do roku 1921, přesná citace textu
Str. 7, 8, 9, 10/

obr. 1 a 2 - ilustrativní zachycení třicetileté války / obr. 3 Willenbergova veduta - Hradec Králové

..... Blanka Dvořáčková

15. březen 1939 je počátkem nejtemnějšího období našich národních dějin

15. března uplynulo 85 let od zahájení německé operace Březnový vítr. Toho dne v šest hodin ráno překročilo 350 tisíc vojáků wehrmachtu naše hranice a obsadilo území tzv. 2. republiky. Historik Vojtěch Kyncl z Vojenského historického ústavu popisuje obsazení naší republiky jako velmi rychlé: „V té době se opravdu už nedalo nic dělat, protože celý obranný systém Československa byl rozbitý a nebyly možnosti, jak se bránit takové obrovské přesile. Československo už bylo vydáno napospas.“^{1/} Československá armáda dostala příkaz neklást německé armádě odpor. Naši vojáci opouštějí pevnostní opevnění a mají povinnost odevzdat zbraně. Následující den 16. března Adolf Hitler vydal z Pražského hradu výnos o zřízení protektorátu Čechy a Morava. Spolu s wehrmachtem k nám přišlo gestapo a jednotky SS. Hrůzovláda okupantů bleskově začala. Jsou zatýkáni představitelé inteligence, komunisté a němečtí emigranti. Náš národ se nevzdal. V ilegalitě pracuje organizovaný 1. a 2. odboj, výjimkou není soukromý odboj jednotlivců. Německý teror trval dlouhých šest let.

obr. 1 - Petschkův palác (mučírny gestapa) a pamětní deska /obr. 2 pamětní deska - Pomník padlým parašutistům a popraveným duchovním/ obr. 3 - odbojový časopis

Uplynulo dlouhých 85 let od stupňovaného nacistického teroru v naší zemi. Uplynulo dlouhých 85 let a historie hovoří o časovém úseku a událostech moderních dějin naší země.

Uplynulo dlouhých 85 let. Pamětníci tohoto nejtemnějšího období dějin Čechů a Moravanů již nežijí. Z dějin se prý mají lidé poučit. Všeobecně platí, že neznalost neomlouvá. Marcus Garvey řekl, že lidé bez znalosti své historie, původu a kultury jsou jako strom bez kořenů.

..... text Blanka Dvořáčková

/ zdroj: radiožurnál.rozhlas.cz/
/ citace : 1/ Kyncl, Vojtěch: radiožurnál.rozhlas.cz/

obrazový materiál: [https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%BD_odboj_\(1939%E2%80%931945\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensk%C3%BD_odboj_(1939%E2%80%931945))

Zamyšlení den po dni

„ Informace o té hrůze dělá lidi silnější“
Arnošt Lustig

**Před 85 lety Slovensko vyhlásilo klerofašistický Slovenský ľudový štát a následující den vojsko německého wehrmachtu obsadilo zbytek území Čech a Moravy. Od 16. března se naše malá zemička, tzv. 2. republika, na dlouhých šest let ocitla v kleštích nesvobody. Těmi kleš-
těmi a nesvobodou byl protektorát.**

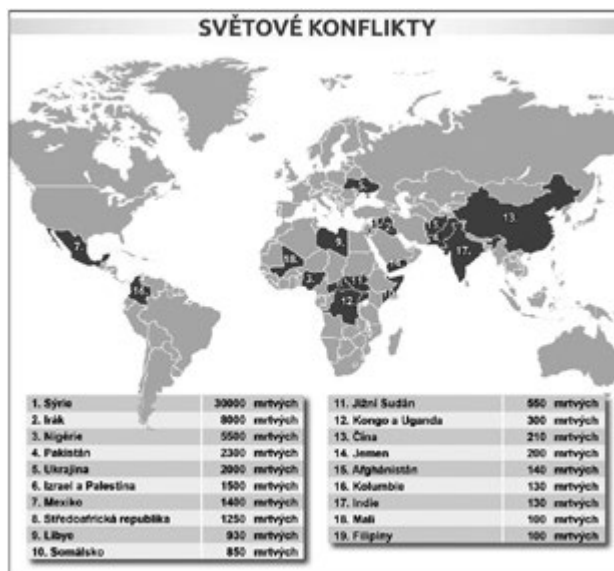

PROLOG

Březnový všední den. Sněženky v trávnicích a na záhonech zahrádek u našich domů. U domů pevnosti. U domů radosti. U domů občasného neklidu. Navzdory neklidu u domů jistoty. U domů, ve kterých žijeme se svými rodinami. U domů našich sousedů. Našich přátel. Sněženky. Vítají jaro. Kytička sněženek. Mám tě rád. Máme tě rádi. Obyčejný život. To jsou rozkvetlé sněženky. To je radost a očekávání. Jaro, nový život. Jaro a obyčejný všední den. Obyčejná sobota. Klidná sobota. Březnové sobotní odpoledne. Obloha je šedá. Slunce marně přemlouvám o jeho pohlazení. Nevadí. Obloha je sice šedá, ale sněženky vytáhly své vznešené bílé hlavy ke klidné obloze. Však ony se dočkají teplého slunečního políbení a spolu s lidmi slunci nastaví svoji tvář.

DNES

Den poté. Březnové nedělní poledne. Sněženky na stráni se dočkaly teplého slunečního políbení. I já nastavuji slunci k polibku svoji tvář. Symbióza vůně přicházejícího jara a ticha. Symbióza radosti v lidském srdci a nového rodícího se života v probuzené přírodě. 30 minut poté. Slunce začalo být skoupé na své polibky. Že by se zima dostala do sporu s přicházejícím jarem? Hrnek teplého čaje a pohodlné křeslo u stolu s počítačem. Proč jen jsem ten počítač otevřela? Google mě jasně informuje: „Svět je ve válce! Tady všude teče krev. MAPA UVNITŘ“
1/ Mám, nemám číst dál? Měla bych mít alespoň základní informace, říkám si. A tak čtu:

„ - Ukrajina – 2000 mrtvých -, Sýrie – 30 000 mrtvých -, Irák – 8000 mrtvých- , Izrael a Palestina – 1500 mrtvých-, Mexiko – 1 400 – mrtvých.“^{2/} Přehlédla jsem se. Čísla a mapa válečného běsnění jsou již neplatná. Vypínám počítač. Víím, že v této chvíli tato čísla již nejsou aktuální. Že se zdvojnásobila? Ne! Ztrojnásobila! Než dopíšeš tento článek, bude zabítých chlapců, mužů, dětí, žen, starých lidí mnohem více!

Ze třetí zásuvky psacího stolu vytahuji desky. V nich mám uloženy vytištěné práce studentů čtvrtého ročníku. Moje poslední maturitní třída. Výuku i zkoušku dospělosti studenti skládali v době covidové karantény. Témata vycházela z učební látky dějin 20. století: Nacionalistická ideologie a šíření fašismu nebezpečím lidstvu a Proč je důležité učit o holocaustu. Beru do rukou jeden list papíru za druhým. Na chvíli se zastavím u jednoho z textů: „Nacionalistická ideologie nikdy nepřijala rovnost všech, ani se o to nesnažila. Versailleská smlouva byla pro nacionalistické Němce jako jed..... Tak to přeci být nemělo!“^{3/}

Prudce shrnu všechny listy s myšlenkami mladých lidí do desek. Hodnotnými myšlenkami. Ušlechtilými myšlenkami. Hlubokými myšlenkami. Myšlenkami plných lidskosti. „Se židy bylo zacházeno jako s hmyzem. Nechutným, malým, lehce zašlápnutelným hmyzem. Smrt, to byl jen jeden z kruhů pekelných, do kterých se dostali... Bylo to vyústění dlouhodobé rasové nenávisti a již přítomných před-
sudků.“^{4/}

Média, myšlenky a pocity

ČTVRTÝ DEN

Média nás zahlcují informacemi. Říkám si, že není možné, aby se v té přemíře negativ ze života lidského společenství nenašla alespoň jedna pozitivní zpráva. Jedna jediná malá a nenápadná zprávička, obyčejná a radostná. Jedna jediná zpráva, úplně malinkatá, zprávička třeba na pěti řádcích v malém sloupečku pod čarou. Krátká zpráva potěší naše srdce. A tak hledám na internetu... A hledám a hledám. Ve chvíli, kdy jsem chtěla vypnout notebook, jsem spatřila silně napsaný nadpis následujícího textu: „ Antisemitismus je v Česku na vzestupu, říká předseda Federace židovských obcí.“ 5/ Ne, to není příjemná zpráva. Navzdory tomu nemohu odrhnout oči od obrazovky notebooku. Pravicový i levicový antisemitismus je na vzestupu nejen ve Francii a Německu, ale i u nás v České republice. Ztratili lidé rozum? V dnešní moderní době jsou Židé obviněni z vytvoření koronaviru a následných vakcín, aby zvětšili svůj kapitál. V dnešní moderní době Židé opět mohou za ekonomickou krizi. Lidé mají obavy i z možné války a přirozenou lidskou frustraci, zlost, závist a nenávisť spolu se záští obracejí proti Židům. Historie se stále opakuje a lidé se nepoučí. Nebo se nechtějí poučit? V myšlenkách se vracím zpět do nacistického Německa 30 let minulého století. Tehdy davové šílenství překročilo hranice lidskosti za tzv. Křišťálové noci. Dnes se šíří antisemitské myšlenky rychleji díky moderní technologii. Nenávisť vůči Židům jenom v naší zemi oproti předchozímu roku narostla o 400 procent a přešla v internetové šílenství. Na Židy je nahlíženo jako na jediné viníky současného válečného izraelsko – palestinského konfliktu a lidé jsou radikalizováni do té míry, že izraelskou politiku srovnávají s politikou nacismu. Antisemitští fanatici popírají existenci genocidy židovského národa, popírají existenci vyhlazovacích táborů, plynových komor a holocaustu vůbec.

Tuto noc jsem usnula až nad ránem. Přemýšlela jsem nejen o podstatě samotného lidství, ale i o dějinách lidství. Historie krásy umění a rozkvětu lidského myšlení se v mém neklidném spánku ocitlo v propasti plné tmy a zoufalství.

RÁNO

Chladné březnové ráno. A možná nebylo tak chladné, protože za okny stálo probuzené slunce. To moje duše byla chladná a plná smutku z lidského konání. Vybavila se mně slova muže, který v šestnácti letech v Osvětimi přežil svoji

rodinu, přežil existenci holocaustu a překročil svůj vlastní stín. Muže, který nezapomněl, že mu posedlí fašističtí antisemité v Březince zabili otce. Nezapomněl na krutost týrání, nezapomněl ani tvrdost ponižování vedoucí ke ztrátě lidské důstojnosti.

Vybavila se mně slova muže, který z Osvětimi našel cestu zpět do rodné Prahy. Slova muže, který po letech vystoupil z osobního stínu mlčení o své minulosti a dokázal o všech hrůzách holocaustu vyprávět studentům na washingtonské univerzitě. Vybavila se mně slova člověka s velkým Č. Vybavila se mně slova spisovatele Arnošta Lustiga.

EPILOG

Březnový den. Sněženky v trávě naší zahrady opět zvedají svoji hlavu vzhůru a zdraví slunce. Sněženky v barvě svatebního závoje mladičké nevěsty. Sněženky v barvě čistoty. V barvě nevinosti. Něžné sněženky. Vyrostly pro útěchu. Pro naději. Vyrostly pro lásku. Jedna z nich vyrostla pro Arnošta Lustiga. Jemně ji utrhnu u samé země. Vracím se domů a vkládám ji do knihy „Noc a naděje.“ Věřím, že noc pomine a naděje v dobro lidského srdce zůstává.

..... Blanka Dvořáčková

Citace: 1/google.com/search?, 2/Tamtěž
3/ Autor v anonymitě, student/ka 4. ročníku
JG Náchod, 4/Tamtěž
5/google.com/search?

Velikonoce a jejich tradice den po dni

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, neboť věřící oslavují zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Podle lidové tradice jsou také oslavou svátků jara, spojených s lidovými zvyky a veselím. Nejznámější tradicí je barvení a malování vajíček, pletení pomlázky z vrbových proutků a koleďování. Řídky a básničky koledníků jsou veselé, často i rozpustilé. Týden před Velikonocemi se nazývá Pašijový týden, tj. Svátý týden. „Nechme ještě na chvíli beránky, zajíce a vajíčka spát a vraťme se o dva tisíce let zpět, kdy Ježíš vstoupil se svým průvodem do Jeruzaléma, přestože z proroctví dobře věděl, co ho tam čeká. Od těch dob je předvelikonoční pašijový týden zasvěcený zármutku a lítosti nad jeho utrpením.“^{1/} Při mších se celý týden čtou nebo zpívají evangelia a křesťané dali jednotlivým dnům pojmenování:

Květná neděle

Květná neděle představuje poslední postní neděli, která otevírá předvelikonoční pašijový týden. Připomíná se vjezd Ježíše Krista do Jeruzaléma. Zástupy lidí jej vítaly palmovými listy, proto je květná neděle spojená se zelenými ratolestmi, větvičkami a proutky. V kostele se světlí zelené větvičky jívy, věřící si je následně odnášejí domů. Podle lidové tradice si tyto kočičky připevňují na dveře nebo svatý obrázek či kříž.

Domácnosti: Hospodyně v tento den nesmí péct, neboť by se květy stromů zapekly a během roku by stromy neodkvetly a neurodilo by se ovoce.

Modré pondělí

V tento den jsou kostely zdobeny modrým nebo fialovým sukmem a stuhami. Je to den střídmosti, nepracuje se nebo se sníží pracovní aktivity. Dodržuje se klid a ticho. Domácnosti: O Modrém pondělí se začíná s jarním úklidem

Šedivé úterý

Jako o Modrém pondělí se dodržuje klid a ticho za účelem rozjímání. Domácnosti: Pokračuje se s jarním úklidem. Symbolicky znamená odstranění všech nečistot v životě. Upravuje se okolí obytného i hospodářského stavení.

Sazometná středa (Škaredá/Popeleční středa)

Popeleční středa má název od vymetání pece a komínu v domě, z chléva a stáje měl být vy-

klizen hnůj, neboť údržba komínu představovala pro hospodářství základní povinnost. Čištění komína odhánělo zlé síly a neštěstí ze stavení. Škaredá středa připomínala škaredý skutek, kterým byla Jidášova zrada.

Domácnosti: Na Škaredou středu hospodyně vařila něco ošklivého a na pohled nepovedeného, například bramboráky, trhance a kaše.

Zelený čtvrtek

Tento den se naposledy rozezněly zvony a varhany, rozezní se až na Bílou sobotu. Místo zvonů se používají dřevěné řehtačky a klapačky.

Domácnosti: Na Zelený čtvrtek se připravovaly pokrmy ze zelených darů přírody, např. z kopřiv, pampelišek, zelí aj., aby byl člověk po celý rok zdravý a po zimě doplnil tělo o vitamíny. Na stůl se také podávaly jidáše namazané medem. Propletené těsto připomínalo zavazovací provaz, na němž se oběsil Jidáš poté, co zradil Krista. Se Zeleným čtvrtkem je spojen zvyk omývání rosou nebo sněhem před rozedněním, aby byl člověk v celém roce ochráněn před nemocemi a těšil se pevnému zdraví. Hospodyně pak před východem slunce pašijovým koštětem zametly celý dům a smetí odnesly na nejbližší křižovatku cest, aby se v domě nedržely blechy. Na Zelený čtvrtek hospodáři vyháněli dobytek na pastvu a začali s první orbou.

Čas od Velkého pátku po Velikonoční pondělí

Velký pátek

Velký pátek je dnem ukřižování Ježíše Krista. V tento den se nekonají mše, nehrají varhany a nezvoní zvony. Zvuk zvonů je nahrazen hrkáním řehtaček. Na Velký pátek věřící křesťané drží přísný půst a nesmí vykonávat žádnou práci na poli a na zahradě, aby nehýbali s půdou a nadupali po zemi, neboť se v ní probouzí život. Na Velký pátek se také země otevírá a vydává skryté poklady. Nadpřirozené síly spolu s magickými účinky mají velkou moc. V tento den má pramenitá voda divotvornou moc právě před rozedněním, proto se v ní lidé umývali. Věřili, že tato voda nejen chrání jejich zdraví, ale ochrání je i před zimnicí a všemi nemocemi.

Domácnosti: Hospodyně nesměly prát a bělít prádlo, péct chleba, cokoli prodávat nebo půjčovat, neboť půjčená věc by mohla být očarována.

Bílá sobota

Bílá sobota začíná pálením velké svíce. Od ní si věřící zapalují vlastní svíčky. Domů si také přináší žhavé uhlíky nebo ohořelá dřívka z obřadního ohně, aby zažehli nový plamen v kamnech a posvětili stavení, pole a úrodu. Hospodáři obcházeli sad a třásli ovocnými stromy, které pak měly přinést dobrou úrodu. Kvůli probuzení k úrodě se stromy postříkávaly vodou nebo se potíraly vykynutým mazancovým těstem. Posvěcené jídlo se dávalo na pole i zahradu, vhadzovalo se do studně a do žlabu dobytka. Zajistilo tak dobrou úrodu, dostatek zdravé vody, ovoce a doживost dobytka.

Domácnosti: Hospodyně pečlivě opět vymetla celé stavení a koště následně vhodila do potoka. Voda tak symbolicky odnesla ze stavení všechnu špínu. V uklizeném stavení potom

pekly mazance, beránky a chléb. Spolu s většími dětmi zdobily vajíčka. Muži pletli z vrbových proutků pomlázky.

Boží hod velikonoční, Velikonoční neděle

V tuto neděli někteří lidé vstávali před svítáním, aby vystoupili na křížové vrchy a sledovali vycházející slunce připomínající zmrtvýchvstání Krista. Na Boží hod velikonoční se světily pokrmy. Z nich kousek dostal pocestný a dobytek ve chlévě, posvěcený pokrm byl také vhadzován do studny, aby byl dostatek dobré vody. Kousek dostala zahrada a pole.

Domácnosti: Na Boží hod velikonoční nesměly ženy nic umývat, prát a žehlit prádlo, nesměly také šít nebo zametat podlahu. Neměly nikomu něco půjčovat nebo darovat. Muži nesměli pracovat na poli ani na zahradě.

Velikonoční pondělí, Červené pondělí

Velikonoční pondělí je dnem přivítání jara a prodloužením oslav zmrtvýchvstání Ježíše Krista. V tento den probíhá koleda (také pomlázka, mrskačka, tatar). Muži a chlapci obcházejí jednotlivá stavení, šlehají ženy a dívky pomlázkou, aby zůstaly po celý rok zdravé. Koledníci odříkávali koledy. Ženy je obdarovávaly pentlemi a barevnými vajíčky, nejvíce červenými. Červené barvě se totiž připisuje ochranný a životadárný význam a je spojována s Kristovou krví.

**„ Koleda, koleda proutek z vrby,
Mlsný jazýček mě svrbí.
Koleda, koleda holoubek,
Dejte něco na zoubek.“ 2/**

..... text Blanka Dvořáčková
Poznámka: 1/ internet - wikipedia
2/ Leros, Svatý týden velikonoční

Jak ohnivý mužík slavil Velikonoce

Jaro toho roku přišlo do kraje u řeky Úpy brzy. Ani zima nebyla krutá a dlouhá, vesnické děti si neužily sněhových koulovaček, sánkování, klouzání a bruslení na rybníku uprostřed návsi. Navzdory tomu se radovaly z přicházejících jarních dnů, neboť bláto pomalu vysychalo, půda vypila vodu z kaluží a v trávě rozkvetly sedmikrásky. Ty s červeným okrajem byly berušek, čisté bílé kvítky pak broučků, to dětem vyprávěly jejich babičky. Dlouho bylo po svátku svatého Řehoře a hospodáři měli zoráno. Z komínů se kouřilo až v podvečer, to když maminky roztopily v kamnech a do trouby nebo pece na plechu pokládaly vykynuté pletené jidáše. Vůně se nesla celým stavením a děti honem běžely domů, vždyť ještě teplé jidáše nejvíc chutnaly! „Děti, děti, budete mít po teplém kynutém bolení“ říkávaly jim maminky, ale děti jejich slov nedbaly. V lukách u řeky Úpy stála malá hájenka. Okno otevřené a v pozdním odpoledni se vůně upečených jidášů šíří lukami.

Na břehu mezi přeschlou loňskou travou se pohnul kopeček suchého dubového listí. Z pelíšku vykouklo nejprve jedno oko, druhé oko, jedna ruka, druhá, kulaté břicho v odřeném červeném kabátku a krátké bosé nožky. „Kdo to? Co to?“ cvrlikají ptáčci na větvích dubu. „Krá, krá, hlupáci“ kárá je chytrá vrána a upustila ze zobáčku dlouhou žízalu. „Krá,

krá, krá“ krákorá dál, „přeci krá, krá Jidáše, krá, krá, krá...“ není k zastavení. „Jidáše!“ vyhrkne ohnivý mužíček, „ty já mám nejraději!“ Vymrští se z listí a peláší k hájovně. Sotva dechu popadá! Doběhne, usedne pod okno a hlasitě dýchá. „Kamaráde, nedýchej tak zprudka, nebo nám zapálíš támhle seník a celou hájenku!“ volá na něho tatínek ze zápraží. Pepík vykoukne z okna. „Juůůů, mužíček je tady, maminko, ohnivý mužíček!“ Maminka vyjde na zápraží, v ruce červenobílou utěrku svázanou do uzlíku. „Pěkný den, sousede“ pozdraví ohnivého mužíka a dodá: „Tak už vyspalý, že...“ „Hm“ broukne mužík. Pošilhává po uzlíku v maminčině ruce. „A jak se letos spalo, nemrzlo, nefoukal ledový vítr“ maminka se tvářila, že nevidí, jak se ohnivě strašidýlko třese na jidáše v utěrce, „tak to byl klidný spánek, ne?“ pokračuje maminka. „Ji-dá-še, ji-dá-še, pro-sím“ huhlá prosebně mužíček. „Jo jidáše“ usměje se maminka „to víš, že jsem na tebe nezapomněla.“ Maminka sestoupí ze schodu a udělá několik kroků. Usedne na lavič-

V kraji zavládlo jaro

ku pod oknem, natáhne ruku s uzlíkem dolů k mužíkovi. Obratně rozváže uzel na utěrce, raneček se otevírá, tak pomalu se o-te-ví-rá, to se oči ohnivého mužička rozsvítí radostí, svítí tak, že by se za chvíli mohl rozhořet oheň. Maminka za ta dlouhá léta o tomto nebezpečí ví a tak honem pobídne malého hosta: "Jen jez, jsou pečené jenom pro tebe!" V rozložené utěrce na zemi vedle toho mrňouse leží kopeček maličkých jidášů, jeden velký jako druhý a ohnivý mužík se jimi cpe, jeden, pátý, desátý končí v jeho břichu, oči slastně přivírá tou dobrotou. Zbylé čtyři jidášky si strčí do kapes kalhot, usmívá se a „dě-ku-jiííí!“ Maminka se také usměje a říká: "Přijď v pondělí na koledu, dostaneš kousek mazance a beránka." "Přij-du, ur-či-tě!" radostně vyhrkne mužiček. Obrátí se a pomalu kráčí loukou k řece. Nemůže jít rychleji, má plné těžké břicho. Pepík vyběhne ven a spolu s maminkou a tatínkem se za ohnivým mužíčkem dívá.

Jaro si toho roku pospíšilo. Lidé milují Velikonoce. Velikonoce mají rádi malí i velcí. Velikonoce miluje zorané pole, zvířata, ptáci, voda ve studánkách i v potocích a řekách...Ti všichni

vyprávěnka

jsou obdarováni a obdarovávají. Obdarován je i ohnivý mužiček od řeky Úpy. Žije zde po dlouhá staletí, ani sám neví, jak dlouho to je. Neumí počítat. Uměl vždy jen zapalovat. Ale od té doby, co v hájovně žijí ti hodní lidé, už ani nezapaluje. Maminka na něho vždy pamatuje s pečenými jidáši tak jako dnes. Nikdy na něho nezapomene. I on, ohnivý mužík nezapomene na maminku. Proto křížem krážem šmejdí mladou jarní travou v lukách a hledá jarní kvítek a nejhezčí zelený lístek. Donese je Pepíkově mamince na ozdobu vajíček. Ohnivý mužík je malý, ale srdce má velké. Udělá radost Pepíkově mamince jako ona dělá radost jemu. Jsou přeci Velikonoce.

..... autor Blanka Dvořáčková
ilustrace - koláže Lenka Piechová

